

Grupul de dezbatere al cetățenilor europeni privind risipa alimentară

Raport final

#FoodWasteEU

Manuscris finalizat în iulie 2023.

Acest document nu poate fi considerat drept o luare de poziție oficială a Comisiei Europene.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2023

© Uniunea Europeană, 2023

Politica de reutilizare a documentelor Comisiei Europene este reglementată prin Decizia 2011/833/UE a Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (JO L 330, 14.12.2011, p. 39). Cu excepția cazului în care se prevede altfel, reutilizarea prezentului document este autorizată în temeiul unei licențe Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Aceasta înseamnă că reutilizarea este autorizată, cu condiția ca sursa documentului să fie recunoscută și să fie indicate orice modificări.

Toate fotografiile © Uniunea Europeană

Print	ISBN 978-92-68-06478-8	doi:10.2775/330287	NA-09-23-364-RO-C
PDF	ISBN 978-92-68-06476-4	doi:10.2775/080631	NA-09-23-364-RO-N

CUPRINS

1. Introducere	2
2. Principalele caracteristici ale Grupului de dezbatere al cetățenilor europeni privind risipa de alimente	5
2.1. Selecție aleatorie și componența demografică a grupului	6
2.2. Comitetul director	10
2.3. Comitetul pentru cunoaștere.....	11
2.4. Centrul de cunoaștere și informare	12
2.5. Vorbitori	12
2.6. Moderatori principali	14
2.7. Facilitatori	14
2.8. Observatori.....	15
3. Cadrul metodologic și sesiunile individuale	16
3.1. Cadrul metodologic.....	17
3.2. Sesiunea 1: Proces și realizări.....	18
3.3. Sesiunea 2: Proces și realizări.....	23
3.4. Sesiunea 3: Proces și realizări.....	27
4. Etapele următoare	34
Anexă: Recomandări complete.....	37
Blocul tematic I – Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentar: de la fermă la consumator.....	38
Blocul tematic II – Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentar.....	43
Blocul tematic III – Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor.....	47

1. Introducere

În 2023, Comisia Europeană a organizat trei grupuri de dezbateri ale cetățenilor europeni, dintre care unul a vizat subiectul risipei de alimente. Fiecare grup de dezbateri a reunit până la 150 de cetățeni selectați aleatoriu din toate cele 27 de state membre ale Uniunii Europene (UE) pentru a delibera și a formula recomandări înainte de principalele propuneri ale Comisiei. Grupurile de dezbateri își îndeplinesc angajamentul exprimat în comunicarea intitulată „Conferința privind viitorul Europei – Transpunerea viziunii în acțiuni concrete” din 17 iunie 2022 ⁽¹⁾ și de Ursula von der Leyen, președinta Comisiei Europene, în discursul său privind starea Uniunii din 2022. Grupul de dezbateri al cetățenilor europeni privind risipa de alimente a fost primul grup de dezbateri care a avut loc, cu trei sesiuni (desfășurate la 16-18 decembrie 2022, 20-22 ianuarie și 10-12 februarie 2023).

Reducerea risipei de alimente trebuie să aibă loc la o scară mai mare și într-un ritm mai rapid pentru ca UE și statele sale membre să își îndeplinească angajamentul față de obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite ⁽²⁾. Acest lucru este esențial nu numai în contextul creșterii populației mondiale și al provocărilor pe care acest lucru le implică pentru securitatea alimentară, ci și pentru a atenua impactul sistemului nostru alimentar asupra mediului și climei. Recunoscând importanța reducerii risipei de alimente în Europa, UE a integrat acest obiectiv în strategia sa „De la fermă la consumator” din 2020 pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic. În conformitate cu această strategie, Comisia a adoptat, la 5 iulie 2023, o propunere legislativă ⁽³⁾ care stabilește obiective obligatorii din punct de vedere juridic de reducere a risipei de alimente care trebuie îndeplinite de statele membre până la sfârșitul anului 2030. Acestea vor invita toate statele membre ale UE să ia măsuri ambițioase în vederea reducerii risipei de alimente pe teritoriile lor.

Întrucât gospodăriile generează mai mult de jumătate din deșeurile alimentare generate în UE, cetățenii pot

fi actori esențiali în combaterea acestei probleme. Este necesar să se ia măsuri pentru a reduce risipa alimentară la toate nivelurile lanțului de aprovizionare cu alimente – de la producția primară și fabricarea de produse alimentare până la vânzarea cu amănuntul, alimentația publică și consumul de alimente –, dar cantitățile ridicate generate la nivel de consum evidențiază relevanța informațiilor și recomandărilor provenite de la cetățeni. În acest context, participanții la acest prim grup de dezbateri al cetățenilor europeni au fost invitați să elaboreze o listă de recomandări privind modalitățile de intensificare a acțiunilor de reducere a risipei de alimente în UE. Aceste recomandări ar urma să contribuie apoi la programul general de lucru al Comisiei referitor la prevenirea risipei de alimente și să fie luate în considerare la pregătirea viitoarei propuneri legislative. De asemenea, se preconizează că recomandările grupului vor servi drept ghid pentru a ajuta statele membre ale UE să atingă obiectivele de reducere a risipei de alimente, stabilite în Directiva-cadru revizuită privind deșeurile, până în 2030.

Grupul a atras atenția asupra opiniilor cetățenilor cu privire la acțiunile care ar trebui întreprinse de statele membre ale UE, de actorii din lanțul de aprovizionare cu alimente, de cetățeni și de alte părți interesate din sectorul public și privat pentru a accelera reducerea risipei de alimente și pentru a atinge obiectivele care urmează să fie stabilite la nivelul UE. Pe baza materialelor informative, a contribuțiilor experților, precum și a dezbaterilor din grupurile de lucru și din plen, participanții la Grupul de dezbateri al cetățenilor privind risipa de alimente au identificat și au acordat prioritate chestiunilor relevante pentru noua propunere de politică a Comisiei. Contribuțiile și realizările grupului sunt rezumate în prezentul raport, inclusiv în anexa la acesta. Prezentul raport sintetizează principalele caracteristici ale Grupului de dezbateri al cetățenilor europeni privind risipa de alimente și stabilește cadrul metodologic al acestuia, modul în care au fost facilitate dezbaterile, rezultatele celor trei sesiuni, precum și etapele următoare.

⁽¹⁾ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Conferința privind viitorul Europei – Transpunerea viziunii în acțiuni concrete, COM(2022) 404 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404&qid=1695635026038>).

⁽²⁾ ODD 12.3 prevede reducerea la jumătate a risipei de alimente pe cap de locuitor la nivel mondial la nivelul comerțului cu amănuntul și al consumatorilor până în 2030 și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente.

⁽³⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile, COM(2023) 420 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0420&qid=1695635506504>).

European Citizens Panel
food waste
Have Your Say

2. Principalele caracteristici ale Grupului de dezbatere al cetățenilor europeni privind risipa de alimente

2.1. SELECȚIE ALEATORIE ȘI COMPONENTA DEMOGRAFICĂ A GRUPULUI

Participanții la Grupul de dezbatere al cetățenilor au fost recrutați prin selecție aleatorie, deoarece aceasta este o abordare echitabilă, coerentă și fiabilă de selectare a persoanelor pentru astfel de procese participative. Aplicată în mod corespunzător, selecția aleatorie poate spori diversitatea și reprezentativitatea. Recrutarea a fost efectuată de Kantar Public cu sprijinul a 27 de agenții naționale de recrutare. În majoritatea țărilor, participanții au fost recrutați prin telefon (*computer-assisted telephone interviewing*), utilizând telefonie digitală aleatorie (*random-digit dialling*). Cu toate acestea, în alte țări au fost utilizate metode față în față (*computer-assisted personal interviewing*) sau selecția aleatorie dintr-un grup online probabilistic (doar pentru Luxemburg). Rata de acceptare a fost, în medie pe UE, de 4,5 %, cu variații de la țară la țară.

Tabelul 1 oferă o imagine de ansamblu a numărului dorit de cetățeni participanți la grupurile de dezbatere din statele membre ale UE (cote de țară), precum și a numărului efectiv de participanți pe țară pentru fiecare sesiune. Obiectivul a fost acela de a atinge un nivel de reprezentare a statelor membre ale UE proporțional cu dimensiunea populației acestora, echilibrat cu cel puțin doi cetățeni pentru fiecare țară ⁽⁴⁾. Cu alte cuvinte, au fost stabilite obiective ridicate pentru țări cu un număr mare de locuitori, cum ar fi Germania (19 cetățeni), în timp ce pentru Malta și, respectiv, Luxemburg au fost invitați câte doi cetățeni. În general, a existat un nivel bun de participare, care a reflectat, în linii mari, obiectivele stabilite. Pentru 23 dintre cele 27 de state membre ale UE, obiectivele de participare au fost atinse. În total, din cei 150 de participanți vizați, 148 de cetățeni au participat la cel puțin una dintre sesiuni.

⁽⁴⁾ Cotele de țară au fost generate utilizând sistemul proporționalității descrescătoare, care este folosit și pentru a calcula numărul de locuri pentru fiecare stat membru în Parlamentul European.

Tabelul 1: Participarea la grup pe stat membru

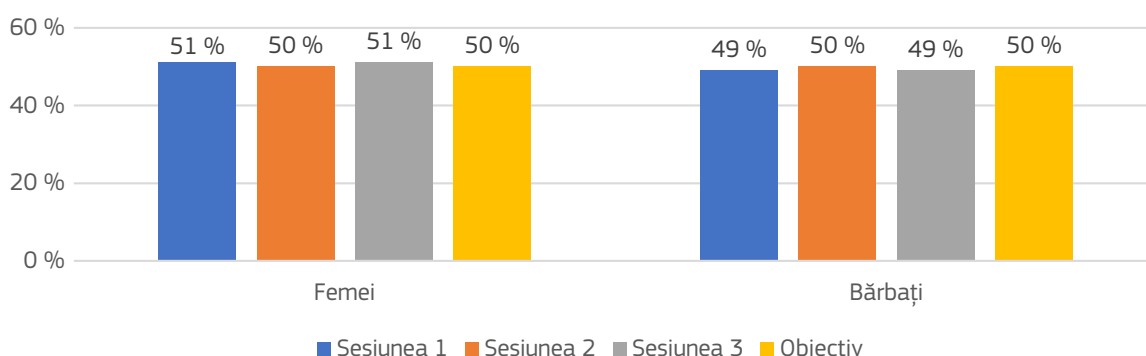
ȚARA	PARTICIPANȚI VIZAȚI	PARTICIPANȚI EFECTIVI		
		Sesiunea 1	Sesiunea 2	Sesiunea 3
Austria	4	4	4	4
Belgia	5	4	5	4
Bulgaria	4	4	4	4
Cehia	5	5	5	5
Cipru	2	2	2	2
Croația	2	2	2	2
Danemarca	3	3	3	3
Estonia	2	2	2	2
Finlanda	3	3	3	3
Franța	15	16	16	16
Germania	19	17	18	16
Grecia	5	5	5	5
Irlanda	3	3	3	3
Italia	15	13	13	12
Letonia	2	2	2	2
Lituania	2	2	2	2
Luxemburg	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Polonia	10	10	12	11
Portugalia	5	5	5	5
România	7	7	7	7
Slovacia	3	3	3	3
Slovenia	2	2	2	2
Spania	12	12	13	13
Suedia	5	4	4	4
Țările de Jos	6	6	6	6
Ungaria	5	2	2	2
TOTAL	150	142	147	142

Pentru a se asigura că Grupul de dezbatere reflectă diversitatea populației UE în cea mai mare măsură posibilă, cotele-țintă pentru participanți au fost definite în funcție de caracteristicile sociodemografice prezentate în figura 1 (ponderea efectivă a participanților se referă la cei 148 de cetățeni care au

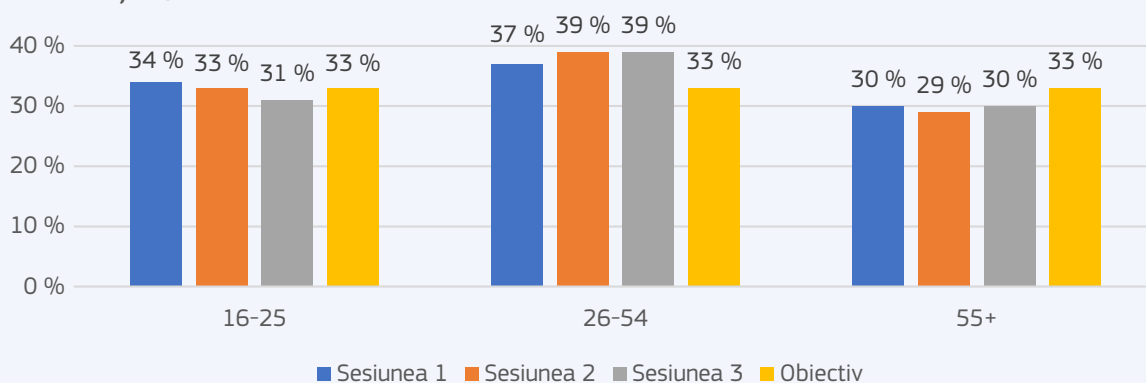
participat la cel puțin una dintre sesiuni). O excepție a fost opțiunea de a suprareprezenta tineretul prin recrutarea unei treimi din grup în categoria de vârstă 16-25 de ani, chiar dacă această categorie reprezintă mai puțin de 33 % din populația europeană ⁽⁵⁾.

Figura 1: Distribuția participanților în funcție de gen, vârstă, reședință și nivel de educație

Distribuția pe genuri în cadrul sesiunilor

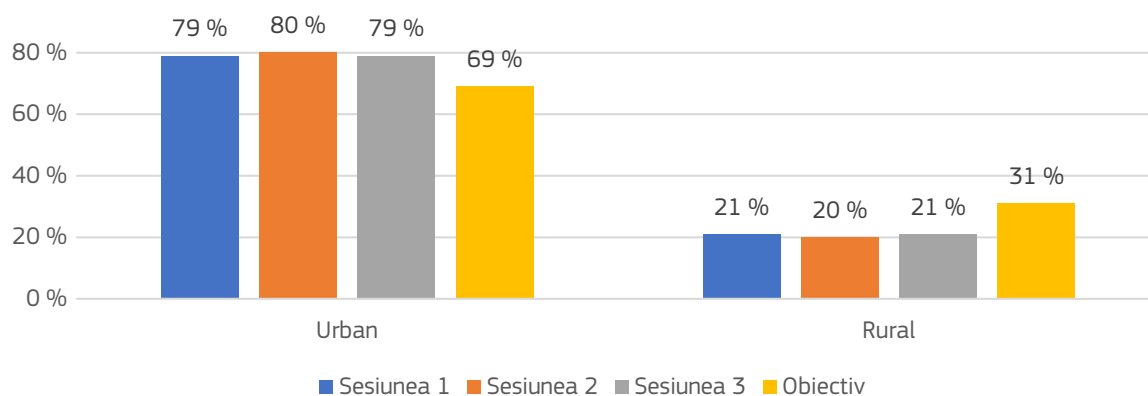

Distribuția pe vârste în cadrul sesiunilor

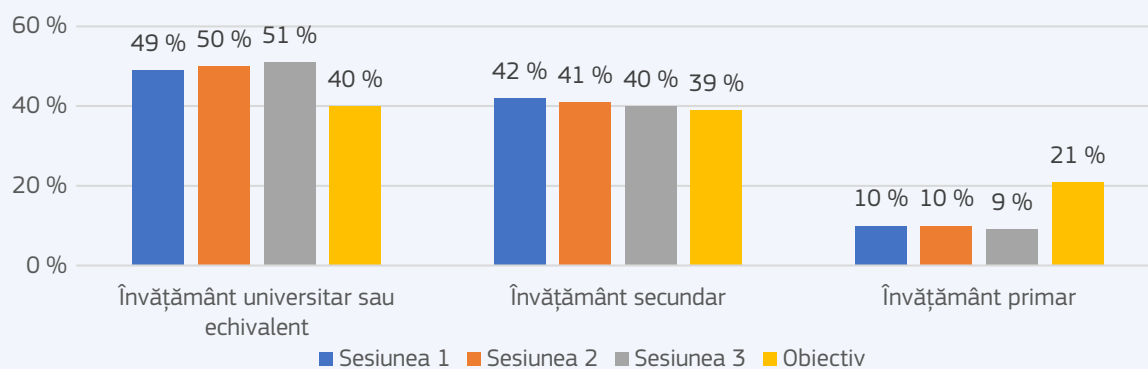

⁽⁵⁾ Potrivit datelor Eurostat pentru 2022 (<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/TPS00010/default/table?lang=en&category=demo>), această grupă de vârstă reprezintă 10,6 % din populația UE.

Distribuția participanților în funcție de reședință

Distribuția participanților în funcție de nivelul de educație

2.2. COMITETUL DIRECTOR

Comitetul director a conceput, a organizat și a condus Grupul de dezbatere al cetățenilor europeni privind risipa de alimente. Comitetul s-a reunit o dată pe săptămână pentru a decide cu privire la aspectele conceptuale și organizatorice, inclusiv metodologia, logistica și chestiunile legate de buget. Comitetul a fost alcătuit din reprezentanți ai Comisiei Europene și contractanți. În ceea ce privește Comisia Europeană, două direcții generale (DG-uri) au contribuit la activitatea Comitetului director: DG Sănătate și Siguranță Alimentară (DG SANTE), responsabilă de inițiativele legate de risipa de alimente, inclusiv pregătirea propunerii legislative de stabilire a obiectivelor de reducere a risipei de alimente care trebuie atinse de statele membre, și Direcția Generală Comunicare (DG COMM), responsabilă de noua etapă a implicării cetățenilor și, mai ales, responsabilă de metodologia și organizarea grupurilor de dezbatere ale cetățenilor europeni.

Contractanții au colaborat pentru a concepe și a pune în aplicare această nouă generație de grupuri de dezbatere ale cetățenilor europeni. Recrutarea cetățenilor a fost efectuată de Kantar Public. VO Europe și MCI au fost responsabile pentru comunicarea și

asistența cetățenilor, precum și pentru toate aspectele organizatorice ale celor trei sesiuni. În plus, o echipă internațională de deliberare compusă din ifok (Germania), Missions Publiques (Franța), fundația Danish Board of Technology (Danemarca) și deliberativa (Spania) a reunit experți pentru a concepe și a facilita procesul deliberativ. Partenerii echipei de deliberare și-au pus în comun know-how-ul pentru a concepe procesul participativ general și metodologia pentru fiecare sesiune, împreună cu DG COMM. Echipa de deliberare a fost responsabilă de elaborarea unei note conceptuale, care să descrie domeniul de competență al grupului, împreună cu DG SANTE și DG COMM, și de înființarea unui Comitet consultativ pentru cunoaștere. De asemenea, cu sprijinul DG SANTE și al Comitetului pentru cunoaștere, aceasta a recrutat și a instruit vorbitori care i-au ajutat pe cetățeni să înțeleagă chestiunea în complexitatea sa și să abordeze întrebările cetățenilor în cursul celor trei sesiuni. De asemenea, echipa a coordonat comunicarea cu cetățenii, precum și cu echipa de sprijin la fața locului, s-a ocupat de moderarea principală și de facilitarea grupului de lucru și a supravegheat raportarea cu privire la rezultate.

2.3. COMITETUL PENTRU CUNOAȘTERE

Implicarea unui comitet pentru cunoaștere compus din experți în domeniul prevenirii risipei de alimente a îmbunătățit integritatea procesului deliberativ prin garantarea calității, obiectivității, diversității și inteligibilității informațiilor furnizate cetățenilor. Rolul Comitetului pentru cunoaștere a fost acela de a genera și de a furniza cunoștințe și expertiză pentru a crea condiții echitabile pentru toți participanții și de a facilita discuțiile dintre aceștia. Acest lucru s-a realizat prin elaborarea unui set de informații distribuit cetățenilor înainte de prima sesiune, printre alte activități. Contribuția politică factuală a fost elaborată în strânsă colaborare cu Comitetul director.

Comitetul pentru cunoaștere a ajutat, de asemenea, echipa de deliberare să identifice semnalele slabe (de exemplu, absența dezbaterii) și unghiurile moarte în cadrul deliberărilor cetățenilor (de exemplu, posibile suprapuneri între idei și inițiativele existente ale UE și/sau domeniile în care acțiunile propuse nu sunt neapărat susținute de dovezi). De asemenea, membrii Comitetului s-au implicat în verificarea veridicității informațiilor și au răspuns la întrebările cetățenilor în timpul sesiunilor și după încheierea acestora, cu sprijinul unui Centru de cunoaștere și informare (CCI), la care au participat și alți experți ai Comisiei. În plus, aceștia au sprijinit echipa de deliberare în efortul său de a organiza în clustere rezultatele cetățenilor în principalele categorii de acțiuni, pe baza cunoștințelor și experienței lor în materie de prevenire a risipei de alimente.

Comitetul pentru cunoaștere a fost alcătuit din cinci membri selectați de Comitetul director, pe baza următoarelor criterii: expertiză care acoperă o gamă largă de domenii de cunoaștere; recunoașterea pe scară largă a know-how-ului și a experienței lor în domeniu, atât în rândul părților interesate, cât și în rândul omologilor lor; capacitatea de a înțelege, de a recunoaște și de a comunica opinii diverse cu privire la acest subiect, inclusiv posibilele compromisuri; diversitatea în ceea ce privește genul, naționalitatea și afilierea. În plus, un reprezentant al DG SANTE a prezentat informații despre politicile UE.

Membrii Comitetului pentru cunoaștere au fost:

- Laura Fernández CELEMÍN, Consiliul european de informare alimentară
- Betty CHANG, Consiliul european de informare alimentară
- Anne-Laure GASSIN, Comisia Europeană, Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară
- Gyula Kasza, Universitatea de Medicină Veterinară, Budapesta
- Maïwenn L'HOIR, Ministerul Agriculturii și Politicii Alimentare, Franța
- Toine TIMMERMANS, Universitatea și Centrul de Cercetare Wageningen, Țările de Jos

2.4. CENTRUL DE CUNOAȘTERE ȘI INFORMARE

A fost înființat un Centru de cunoaștere și informare (CCI) pentru a răspunde întrebărilor și cererilor de clarificare trimise de cetățeni pe tot parcursul deliberărilor. CCI a inclus experți din cadrul DG COMM, DG SANTE și experți din alte direcții generale ale Comisiei cărora li s-a solicitat să ofere răspunsuri în domeniile lor de politică respective, precum și membri ai Comitetului pentru cunoaștere. Pe parcursul celor

trei sesiuni ale Grupului de dezbatere al cetățenilor privind risipa de alimente, CCI a oferit răspunsuri scrise la peste 100 de întrebări adresate de cetățeni. În cadrul celei de a treia sesiuni, membrii CCI au avut scurte intervenții în cadrul celor 12 grupuri de lucru pentru a clarifica eventualele probleme rămase înainte ca cetățenii să își formuleze recomandările finale.

2.5. VORBITORI

Pe lângă membrii Comitetului pentru cunoaștere, mai multe părți interesate și experți au fost invitați să prezinte diferite poziții și experiențe în ceea ce privește reducerea risipei de alimente și să răspundă la întrebările cetățenilor. Vorbitorii au prezentat exemple de acțiuni eficiente de reducere a risipei de alimente și au indicat actorii care trebuie implicați. Aceștia au furnizat informații cu privire la impactul măsurilor de reducere a risipei de alimente asupra mediului, economiei și societății. Vorbitorii au dezbătut, de asemenea, importanța implicării mai multor actori

pentru a realiza schimbarea, precum și măsurile de precauție care trebuie luate pentru a reduce la minimum posibilele efecte negative (de exemplu, prevenirea risipei de alimente nu ar trebui să submineze siguranța alimentară). Comitetul pentru cunoaștere s-a asigurat că toate informațiile prezentate cetățenilor sunt echilibrate, adecvate și suficient de reprezentative pentru principalele poziții ale factorilor de decizie politică și ale părților interesate din UE. Tabelul 2 prezintă persoanele care au luat cuvântul în timpul sesiunilor.

Tabelul 2: Vorbitorii

SESIUNEA 1	
Cuvânt de deschidere	Dubravka Šuica , vicepreședintă responsabilă cu democrația și demografia, Comisia Europeană
	Stella Kyriakides , responsabilă cu sănătatea și siguranța alimentară, Comisia Europeană
	Pia Ahrenkilde Hansen , directoare generală, Direcția Generală Comunicare, Comisia Europeană
Experți ai Comisiei Europene	Gaëtane Ricard-Nihoul , șefă de unitate adjunctă, Unitatea pentru dialoguri cu cetățenii, Direcția Generală Comunicare, Comisia Europeană
	Anne-Laure Gassin , șefă de echipă, Strategia „De la fermă la consumator”, Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară, Comisia Europeană
Experți și practicieni externi	Toine Timmermans , director de program pentru lanțuri alimentare durabile la Universitatea din Wageningen
	Victor De Meester , coordonator pentru mediu în cadrul Grupului Colruyt
	Betty Chang , lider în domeniul cercetării în cadrul Consiliului european de informare alimentară
	Thomas Candéal , manager de proiect în cadrul Coalțiiei internaționale împotriva risipei de alimente
	Maiwenn L'Hoir , manager de proiect pentru combaterea risipei alimentare și a insecurității alimentare – alimente durabile, Ministerul Agriculturii și Politicii Alimentare, Franța
	Gyula Kasza , coordonatorul Maradék Nélkül (Proiectul „Fără risipă”), programul național de prevenire a risipei alimentare din Ungaria; profesor asociat la Universitatea de Medicină Veterinară din Budapesta, Ungaria
	Bruno Menne , consilier politic principal pentru siguranța alimentară, informarea consumatorilor, alimentația animalelor și hrana pentru animale, asigurarea calității la COPA COGECA
	Angela Frigo , secretară generală la Federația Europeană a Băncilor de Alimente (FEBA)
Cuvânt de rămas-bun	Richard Kühnel , director, Reprezentare și comunicare în statele membre, Direcția Generală Comunicare, Comisia Europeană
SESIUNEA 2	
Cuvânt de deschidere	Anne-Laure Gassin , șefă de echipă, Strategia „De la fermă la consumator”, Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară, Comisia Europeană
Blocul tematic I: „Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentară: De la fermă la consumator”	Toine Timmermans , director de program pentru lanțuri alimentare durabile la Universitatea din Wageningen
	Dorothee Briaultmont , directoare executivă, SOLAAL
	Francisca Feiteira , responsabilă cu politica alimentară, Slow Food
	Fabien Santini , șef de unitate adjunct – Guvernanța piețelor agroalimentare, Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală, Comisia Europeană
Blocul tematic II: „Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentară”	Ahmed Soliman , director pentru calitatea proiectării, Danone
	Marine Thizon , directoare pentru afaceri publice, HOTREC
	Fabrizio Fabbri , director pentru sustenabilitate alimentară, Euro Coop
	Eduardo Montero Mansilla , responsabil în chestiuni de alimentație, La Federación de Consumidores y Usuarios CECU
Blocul tematic III: „Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor”	Erica van Herpen , profesoară asociată la Grupul de marketing și comportament al consumatorilor, Universitatea din Wageningen
	Odile Le Bolloch , cercetătoare în domeniul mediului, Agenția pentru Protecția Mediului, Irlanda
	João Toledo , expert național al Organizației de producție agroalimentară, Ministerul Agriculturii, Portugalia

SESIUNEA 3	
Subiecte transversale	Toine Timmermans , director de program pentru lanțuri alimentare durabile la Universitatea din Wageningen
	Anja De Cunto , șefă de echipă pentru alimentație la EUROCITIES
	Maiwenn L'Hoir , manager de proiect pentru combaterea risipei alimentare și a insecurității alimentare – alimente durabile, Ministerul Agriculturii și Politicii Alimentare, Franța
Blocul tematic I: „Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentar: De la fermă la consumator”	Angela Frigo , secretară generală la Federația Europeană a Băncilor de Alimente (FEBA)
	Eva Sali , consilier de politici în domeniul siguranței alimentare, COPA COGECA
	Luc Lignon , director al Departamentului de politică alimentară al orașului Montpellier, Franța
Blocul tematic II: „Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentar”	Els Bedert , directoarea departamentului de politică în materie de produse și durabilitate la EuroCommerce
	Timothy John Hobley , profesor asociat, Universitatea Tehnică din Danemarca, Institutul Național de Alimentație
	Minna Huttunen , consilieră ministerială la Ministerul Agriculturii și Silviculturii din Finlanda
Blocul tematic III: „Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor”	Gyula Kasza , coordonatorul Maradék Nélkül (Proiectul „Fără risipă”), programul național de prevenire a risipei alimentare din Ungaria; profesor asociat la Universitatea de Medicină Veterinară din Budapesta, Ungaria
	Camille Perrin , responsabilă principală cu politica alimentară, Organizația Europeană a Consumatorilor (BEUC)
	Marjolijn Schrijnen , manager principal de proiect, Centrul de nutriție din Țările de Jos
Cuvânt de rămas-bun	Colin Scicluna , șef de cabinet al vicepreședintei responsabile cu democrația și demografia, Comisia Europeană
	Sandra Gallina , directoare generală, Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară, Comisia Europeană
	Pia Ahrenkilde Hansen , directoare generală, Direcția Generală Comunicare, Comisia Europeană

2.6. MODERATORI PRINCIPALI

Doi moderatori principali au îndrumat cetățenii în toate cele trei sesiuni și au coordonat discuțiile în plen. Aceștia au furnizat informații cu privire la obiectivul general al grupului și la metodologia sesiunilor individuale, precum și cu privire la aspectele organizaționale. Moderatorii principali au facilitat, de asemenea, dezbaterile dintre vorbitorii experți, au asigurat furnizarea de cunoștințe în mod echitabil și imparțial în timpul discuțiilor și au facilitat întrebările

și răspunsurile între experți și cetățeni, precum și interacțiunea dintre moderatori și cetățeni cu privire la conținut și proces. De asemenea, moderatorii principali au reunit toate rezultatele în ședințele plenare finale ale fiecărei sesiuni. Moderatorii principali au fost:

- Jacob Birkenhäger (ifok);
- Kathrine Collin Hagan (fundația Danish Board of Technology).

2.7. FACILITATORI

Cetățenii au fost împărțiți în 12 grupuri de lucru, fiecare beneficiind de facilitare și asistență din partea a doi membri din echipa de deliberare: un facilitator cu experiență și un asistent. Sarcina facilitatorilor a fost de a conduce discuțiile în cadrul grupurilor de lucru și de a permite un flux de lucru optimizat, prin:

- crearea unei atmosfere prietenoase și bazate pe respect reciproc, pentru a promova o contribuție echilibrată din partea tuturor participanților;

- asigurarea faptului că toți cetățenii sunt informați cu privire la întregul proces și îndrumarea lor în activitatea de grup;
- asigurarea atingerii obiectivelor sesiunilor grupului de lucru, și anume facilitarea identificării conflictelor și a dezacordurilor dintre cetățeni, promovarea apariției unor dezbateri și a unui consens între cetățeni;

- monitorizarea calendarului, luarea de notițe și consolidarea rezultatelor deliberărilor în documentele de lucru multilingve și interconectate;
- corelarea cererilor formulate de cetățeni în cadrul grupurilor de lucru cu echipa de sprijin sau cu experții, de exemplu, prin colectarea observațiilor sau a întrebărilor în așteptare;
- participarea la sesiuni de informare cu echipa de deliberare.

Facilitatorii experimentați și profesionali au fost angajați de ifok, Missions Publiques sau de fundația Danish Board of Technology. În timpul discuțiilor din cadrul grupurilor de lucru, aceștia au fost sprijiniți de asistenți de facilitare, în principal studenți și stagiați stabiliți la Bruxelles. Toți facilitatorii și asistenții au urmat instrucțiunile comune furnizate într-un ghid de facilitare și într-un document de lansare (câte unul pentru fiecare sesiune). Aceștia au participat la două reuniuni specifice de informare și de formare înainte de fiecare sesiune.

2.8. OBSERVATORI

Un număr limitat de observatori au fost autorizați să urmărească activitatea acestui grup de dezbateră al cetățenilor. Scopul a fost acela de a asigura transparența și vizibilitatea acestui format democratic inovator, menținând în același timp un spațiu sigur pentru cetățenii participanți, care este esențial pentru un mediu de dezbateră de încredere. Observatorilor li s-a permis să participe și să urmărească discuțiile din cadrul sesiunilor plenare și al grupurilor de lucru. Numărul maxim de observatori autorizați pentru fiecare grup de lucru a fost de trei.

Observatorii interni au venit, de asemenea, din partea partenerilor și a instituțiilor organizatoare (de exemplu, personal intern al DG COMM, DG SANTE sau al altor direcții generale și instituții ale UE). Printre observatorii externi s-au numărat cercetători (din universități sau grupuri de reflecție), actori ai societății civile și alte părți interesate. Cu acordul cetățenilor în cauză, observatorii externi au putut efectua interviuri cu aceștia numai în scopuri de cercetare, dacă acest lucru nu a împiedicat desfășurarea lucrărilor grupurilor de dezbateră.

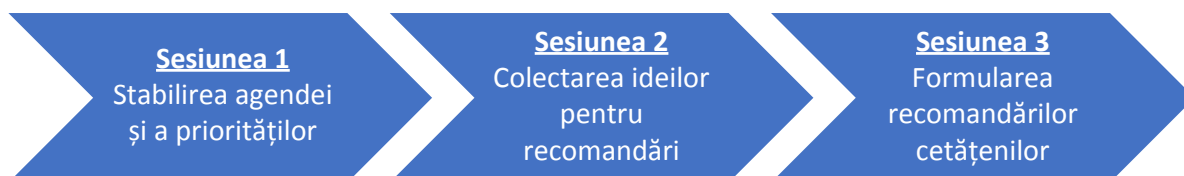
3. Cadrul metodologic și sesiunile individuale

3.1. CADRUL METODOLOGIC

Grupul de dezbatere al cetățenilor europeni privind risipa de alimente a constat în trei sesiuni cu obiective diferite:

- În cadrul unei prime sesiuni (la fața locului, la Bruxelles), participanților li s-a prezentat această chestiune, au putut să se cunoască unii pe alții și să își construiască un sentiment de comunitate și încredere reciprocă. Aceștia au beneficiat de contribuții inițiale din partea experților și apoi li s-a solicitat să colecteze și să clasifice abordările pe care le-au considerat promițătoare în combaterea problemei risipei de alimente.
- A doua sesiune a fost o sesiune online și s-a axat pe o înțelegere mai aprofundată a chestiunii în dezbatere. Principalul obiectiv al sesiunii a fost de a încuraja schimbul de idei și de perspective între participanți, de a identifica domeniile de consens și de dezacord și de a formula primele idei de recomandări, în trei blocuri tematice separate.
- Cea de a treia și ultima sesiune (la fața locului, la Bruxelles) a fost dedicată modelării recomandărilor pe baza ideilor și cunoștințelor dobândite în primele două sesiuni și a fost susținută de contribuții suplimentare din partea experților. Această a treia sesiune a asigurat faptul că Grupul de dezbatere al cetățenilor a elaborat recomandări concrete, care pot fi transmise Comisiei și partajate cu părțile interesate relevante.

Figura 2: Fluxul metodologic general al sesiunilor

Grupul a avut la dispoziție suficient timp pentru consolidare și schimburi, atât în timpul sesiunilor plenare, cât și în timpul activității de grup. Structura sesiunilor a fost concepută pentru a încuraja interacțiunea dintre participanți și pentru a se asigura că toate vocile sunt auzite. Întrucât Grupul de dezbatere al cetățenilor a avut loc într-un cadru multilingv, cetățenii au putut întotdeauna să vorbească

în limba maternă, beneficiind de sprijinul interpreților. Grupurile de lucru au fost alcătuite într-un mod care a permis o diversitate geografică suficientă, cu o combinație de țări mai mari și mai mici și maximum cinci limbi diferite grupate împreună. Facilitatorii au avut posibilitatea să conducă discuția în limba lor maternă sau în limba engleză.

3.2. SESIUNEA 1: PROCES ȘI REALIZĂRI

Prima sesiune a avut loc la Bruxelles, în perioada 16-18 decembrie 2022. Obiectivul sesiunii a fost de a genera idei și de a organiza în clustere abordările pe care

cetățenii le-au considerat cele mai promițătoare pentru continuarea discuțiilor în cadrul sesiunilor viitoare.

Ziua 1 (vineri, 16 decembrie 2022)

Figura 3: Dubravka Šuica, vicepreședintă a Comisiei Europene, urează bun venit cetățenilor

În prima zi, cetățenii au fost întâmpinați de moderatorii principali și de reprezentanții Comisiei Europene: **Dubravka Šuica**, vicepreședintă pentru democrație și demografie (Comisia Europeană), **Stella Kyriakides**, comisarul european pentru sănătate și siguranță alimentară, și **Pia Ahrenkilde Hansen**, directoarea generală a Direcției Generale Comunicare. Acestea au subliniat importanța Grupului de dezbateră al cetățenilor și rolul UE în combaterea risipei de alimente. Principalii moderatori le-au prezentat cetățenilor ordinea de zi a primei sesiuni, precum și a următoarelor

sesiuni. După câteva jocuri propuse pentru a încălzi atmosfera, un scurt sondaj online i-a ajutat pe cetățeni să se familiarizeze cu tema risipei de alimente. În scopul de a pregăti mai bine cetățenii pentru discuțiile ulterioare, **Gaëtane Ricard-Nihoul**, șefă de unitate adjunctă, Unitatea pentru dialoguri cu cetățenii (DG COMM) din cadrul Comisiei Europene, a prezentat pe scurt organismele UE, precum și procesul decizional și procesul legislativ. Ulterior, **Anne-Laure Gassin**, șefă de echipă pentru deșeurile alimentare [Unitatea Strategiei „De la fermă la consumator” (DG SANTE) din

cadrul Comisiei Europene], a prezentat în detaliu subiectul risipei de alimente. Subiectul a fost extins în continuare de **Gyula Kasza**, coordonatorul programului național de prevenire a risipei de alimente din Ungaria, și de **Toine Timmermans**, manager de program pentru lanțuri alimentare durabile la Universitatea Wageningen, prin concentrarea pe întrebările „Care este provocarea?” și „Ce putem face?”. În plus, un grup de experți și practicieni diverși din sectorul public și privat (care acoperă lanțul de aprovizionare cu

alimente, comunitatea de cercetare și ONG-urile) a prezentat diferite perspective pe tema prevenirii risipei de alimente. Prin intermediul unui sondaj online, cetățenii au transmis în permanență întrebări la care experții din cadrul CCI au răspuns pe tot parcursul weekendului. În cursul primei reuniuni a Grupului de dezbateri, cetățenii au adresat peste 80 de întrebări – multe dintre acestea depășind subiectul risipei de alimente și concentrându-se asupra funcționării sistemelor alimentare în general.

Ziua 2 (sâmbătă, 17 decembrie 2022)

În a doua zi, cetățenii au fost împărțiți în 12 grupuri de lucru paralele, beneficiind de interpretare simultană și de sprijin din partea unor facilitatori experimentați. Grupurile și-au elaborat rezultatele pe foi de calcul multilingve care erau interconectate cu rezultatele altor grupuri. În prima parte a zilei, au avut loc discuții de grup privind valorile UE, alimentele și risipa de alimente în general. Ulterior, discuțiile s-au axat pe posibile soluții și idei de reducere a risipei de alimente și pe stabilirea priorităților în cadrul acestor idei. Fiecare grup și-a ales cele mai importante cinci idei și abordări privind reducerea risipei de alimente. Ulterior, cetățenilor li s-a solicitat să conecteze abordările altor grupuri cu propriile idei, contribuind astfel la

organizarea în clustere a tuturor celor 60 de idei și abordări cărora li s-a acordat prioritate anterior. Fiecărui grup i-a fost repartizat apoi unul dintre clusterelor identificate anterior și i s-a solicitat să eticheteze și să discute clusterelor. Participanții au completat clusterelor cu idei suplimentare și au justificat importanța fiecărui cluster. Obiectivul a fost de a oferi cetățenilor un sentiment comun de asumare și de a permite tuturor să contribuie cu idei legate de subiectele respective. La sfârșitul zilei, clusterelor finalizate au fost traduse automat în toate limbile oficiale ale UE, pentru a le oferi cetățenilor o versiune în propria lor limbă.

Ziua 3 (duminică, 18 decembrie 2022)

Figura 4: Cetățenii au acordat prioritate clusterelor în cadrul unui „forum deschis”

În a treia zi, fiecare participant a primit o listă cu clustere în propria limbă la începutul sesiunii plenare. Vorbitori din fiecare grup de lucru și-au prezentat clusterelor și și-au justificat alegerile făcute. Cetățenilor li s-a solicitat apoi să ordoneze în funcție de prioritate clusterelor în cadrul unui „Forum deschis” alcătuit din 10 afișe care prezintă clusterelor și denumirile lor, astfel cum au fost atribuite de grupurile de lucru. Apoi cetățenilor li s-au alocat câte cinci puncte, pe care aceștia le-au utilizat ulterior pentru a-și alege clusterelor preferate dintre cele prezentate pe afișe.

După o pauză de cafea, a avut loc o sesiune de întrebări și răspunsuri cu scopul de a răspunde la întrebările deschise și recurente care au apărut în timpul weekendului, precum și la întrebări spontane adresate în plen. Ulterior, a fost prezentată clasificarea clusterelor împreună cu informații pentru următoarea sesiune. **Richard Kühnel**, Direcția Generală Comunicare (DG COMM) din cadrul Comisiei Europene, a formulat observații finale și a transmis un mesaj de rămas-bun.

Tabelul 3: Ordinea de zi completă a primei sesiuni

Vineri (16 decembrie 2022)	PLEN
14.00–14.15	Întâmpinare din partea Comisiei Europene (comisarul pentru sănătate și siguranță alimentară Stella Kyriakides, directoarea generală Pia Ahrenkilde Hansen și mesajul vicepreședintei pentru democrație și demografie Dubravka Šuica)
14.15–15.30	De ce suntem aici? Prezentarea participanților, contribuții privind instituțiile și legislația UE, rolul cetățenilor în acest proces.
15.30–16.00	<i>Pauză de cafea</i>
16.00–18.00	Despre ce este vorba? Introducere privind risipa de alimente și lanțul valoric alimentară, masă rotundă moderată despre acțiunile de reducere a risipei de alimente, la care participă diferite părți interesate (aspecte organizaționale).
Sâmbătă (17 decembrie 2022)	GRUPURI DE LUCRU
09.00–10.30	Cine sunteți și ce este important pentru dumneavoastră? Cunoaștere reciprocă, discutarea valorilor personale, schimb de informații privind obiceiurile alimentare (risipa de alimente)
10.30–11.00	<i>Pauză de cafea</i>
11.00–13.00	Cum putem reduce risipa de alimente și ce soluții par a fi cele mai importante? Discutarea diferitelor abordări și acțiuni, generarea de idei, stabilirea priorităților
13.00–14.30	<i>Pauză de prânz</i>
14.30–16.00	Ce idei ale altor grupuri sunt similare cu propriile noastre idei? Conectarea abordărilor cu cele ale altor grupuri de lucru (conectare și grupare în clustere)
16.00–16.30	<i>Pauză de cafea</i>
16.30–18.00	Cum putem eticheta idei similare și de ce sunt acestea importante pentru reducerea risipei de alimente? Organizarea ideilor în clustere de abordări și etichetarea acestora (clasificare)
Duminică (18 decembrie 2022)	PLEN
09.00–10.45	La ce rezultate au ajuns grupurile de lucru? Prezentarea clusterelor, Forum deschis, prioritizarea clusterelor
10.45–11.15	<i>Pauză de cafea</i>
11.15–13.00	Ce am învățat în acest weekend și care sunt etapele următoare? Răspunsuri la întrebările centrale, prezentarea clusterelor prioritare, tranziția către sesiunea 2, feedback, observații finale și mesaj de rămas-bun transmis de Richard Kühnel, Direcția Generală Comunicare

CELE 10 CLUSTERE

Rezultatele grupurilor de lucru au fost împărțite în 10 clustere de către echipa de deliberare, utilizând exprimările și ideile cetățenilor. În cadrul Forumului deschis, clusterelor li s-a acordat prioritate în următoarea ordine:

1. fermierii locali și micii producători: o soluție viabilă pentru risipa de alimente?
2. învățare și sensibilizare
3. „Gustați alimentele risipite”: o campanie de combatere a risipei de alimente
4. Împărțiți, nu irosiți! / A împărți înseamnă a economisi / O uniune solidară pentru un acces echitabil la alimente în scopul de a evita risipa
5. etichetarea: oferiți informații pentru a reduce risipa
6. porțiile de mâncare și consumul resturilor de mâncare
7. inițiative care urmează să fie adoptate de supermarketuri și de lanțul de distribuție pentru a raporta cu privire la risipa de alimente și a reduce risipa de alimente
8. calitatea și cantitatea informațiilor privind resturile de alimente de-a lungul lanțului valoric
9. stimulente pentru reducerea risipei de alimente în întreprinderi
10. capacitatea tuturor participanților afectați de a influența politica alimentară a UE

3.3. SESIUNEA 2: PROCES ȘI REALIZĂRI

Cea de a doua sesiune a grupului a avut loc online, în perioada 20-22 ianuarie 2023. Obiectivele acestei sesiuni au fost ca cetățenii să valorifice abordările formulate în cadrul primei sesiuni și să elaboreze primele idei concrete pentru recomandările adresate cetățenilor în vederea reducerii risipei alimentare. În urma unui proces iterativ de evaluare *inter pares*, cetățenii din cele 12 grupuri de lucru și-au revizuit și îmbunătățit reciproc activitatea, prezentând 24 de idei pentru reducerea risipei alimentare. Aceste lucrări au constituit apoi baza pentru elaborarea recomandărilor finale ale grupului în cadrul celei de a treia sesiuni (sesiunea finală).

Pentru a structura activitatea sesiunii, abordările colectate în prima sesiune au fost grupate în trei „blocuri tematice” de către Comitetul pentru cunoaștere (a se vedea, de asemenea, figura 5):

- blocul tematic I: „Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentar: De la fermă la consumator”;
- blocul tematic II: „Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentar”;
- blocul tematic III: „Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor”.

Ziua 1 (vineri, 20 ianuarie 2023)

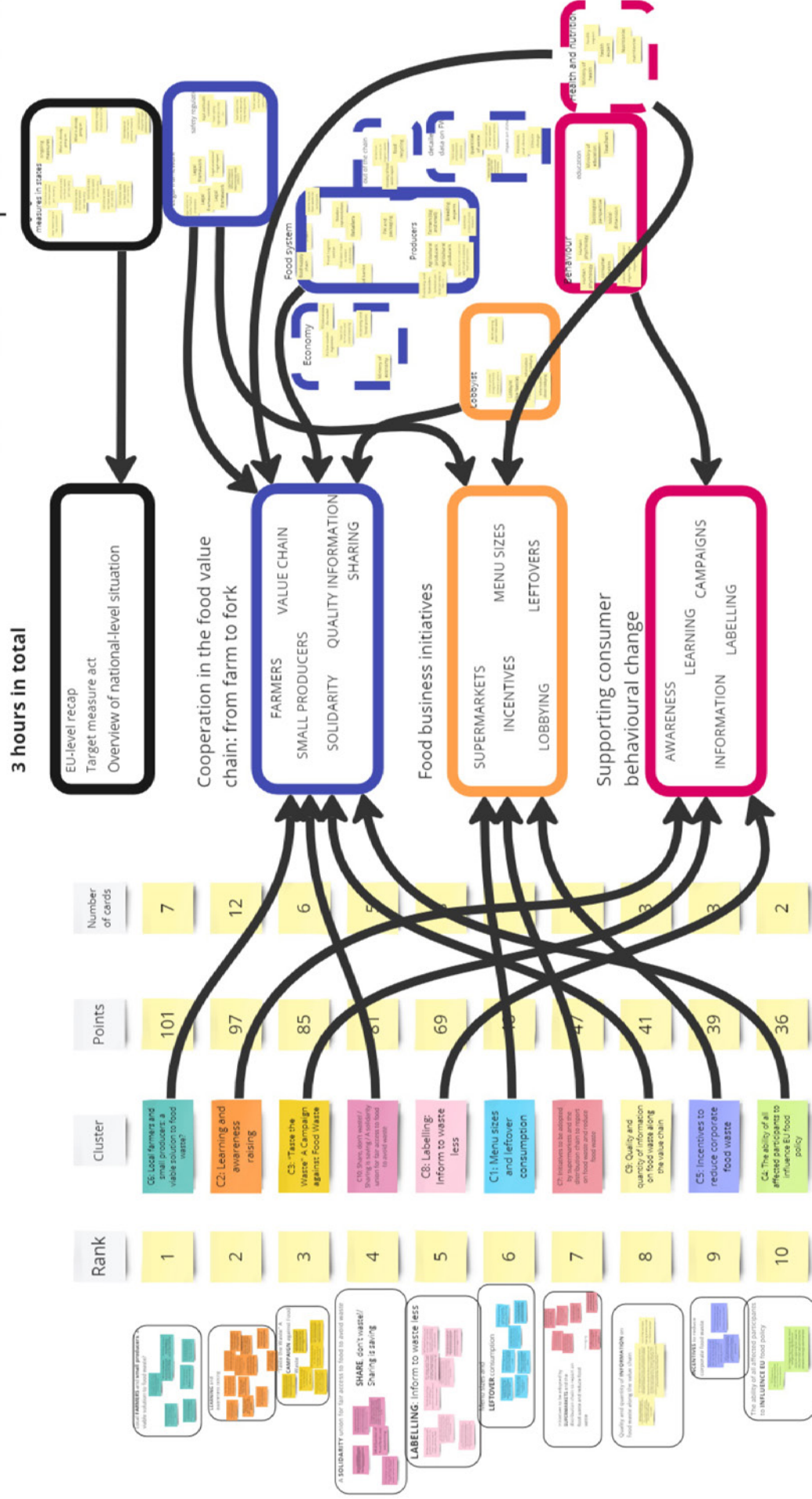
În ziua 1, cetățenii au fost întâmpinați de moderatori, care au încurajat participanții să își împărtășească experiența în ceea ce privește propriile atitudini și comportamente cu privire la risipa de alimente începând cu sesiunea 1 (prin sondaje interactive). Moderatorii au prezentat apoi pe scurt cetățenilor ordinea de zi a sesiunii 2, înainte de a le da cuvântul experților pentru o prezentare generală a acțiunilor UE și ale statelor membre de prevenire și reducere a risipei alimentare. În primul rând, **Anne-Laure Gassin**

(DG SANTE) a informat cetățenii cu privire la stadiul planului de acțiune al UE privind risipa de alimente. **Toine Timmermans** (Universitatea și Centrul de Cercetare Wageningen) a prezentat abordări pentru combaterea risipei de alimente la nivel național și importanța parteneriatelor public-privat. Apoi, o serie de experți și de practicieni au oferit contribuții mai specifice în cadrul a trei mese rotunde moderate – câte una pentru fiecare bloc tematic.

Figura 5: Modul în care Comitetul pentru cunoaștere a trecut de la douăsprezece rezultate ale grupului la trei blocuri tematice de la sesiunea 1 la sesiunea 2 (figura este disponibilă numai în limba engleză)

Citizen deliberation outcomes

Information requests from citizens

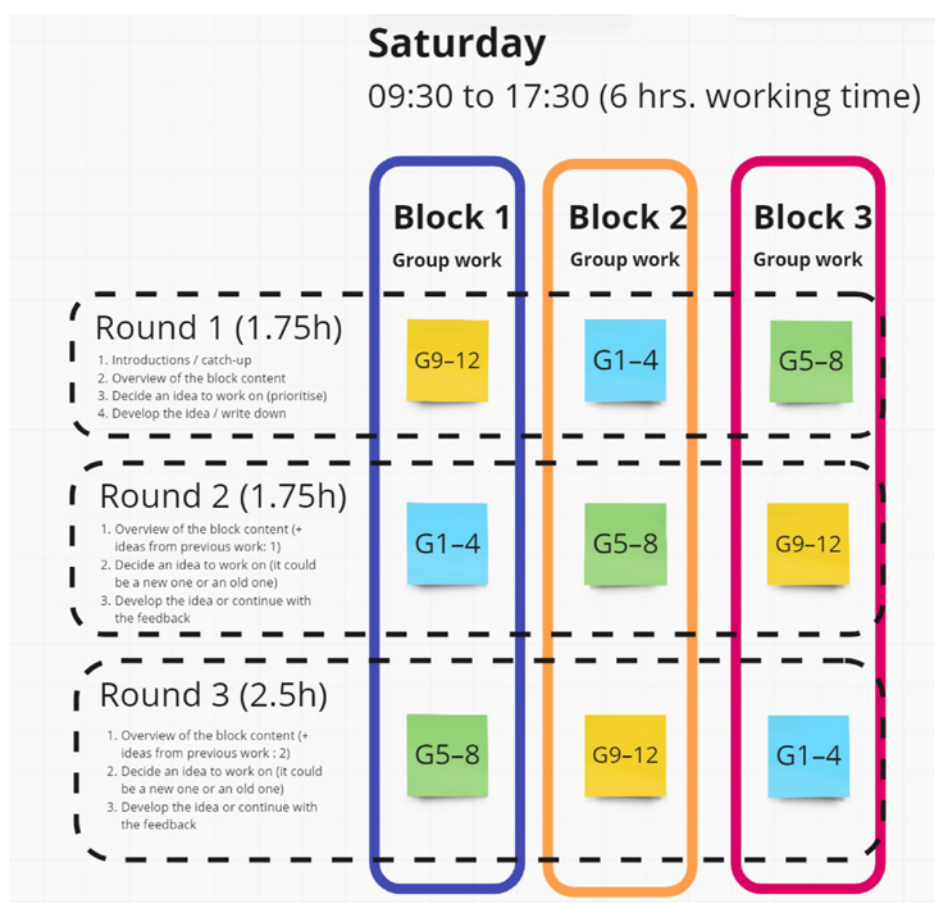

Ziua 2 (sâmbătă, 21 ianuarie 2023)

În ziua 2, cetățenii au fost împărțiți în 12 grupuri de lucru paralele, beneficiind de sprijinul unor facilitatori experimentați și de interpretare simultană. În prima parte a zilei, fiecare bloc tematic a fost repartizat unui număr de patru grupuri de lucru, cărora li s-a solicitat să formuleze o idee pe baza conținutului blocului lor. Facilitatorii au notat ideile rezultate pe foi de calcul multilingve, interconectate cu cele ale altor grupuri. În a doua rundă, grupurile au fost repartizate într-un alt bloc tematic. Aceștia li s-a solicitat să ofere feedback cu privire la o idee formulată de un alt grup și să își

propună propriile idei legate de temele blocului. În cursul celei de a treia runde a zilei, grupurile au trecut la ultimul bloc tematic, unde au primit alte două idei formulate anterior pentru care trebuiau să prezinte observații. În plus, aceștia au avut opțiunea de a alege între dezvoltarea unei noi idei sau furnizarea de feedback suplimentar la ideile deja formulate din a doua rundă. Pe parcursul întregii zile, cetățenii au putut să adreseze întrebări la care experții din cadrul CCI au răspuns pe tot parcursul weekendului.

Figura 6: Cele 12 grupuri de lucru au acoperit toate cele trei blocuri tematice în cursul zilei 2 (figura este disponibilă numai în limba engleză)

Ziua 3 (duminică, 22 ianuarie 2023)

În ziua 3, participanții s-au reunit din nou în cadrul grupurilor lor de lucru pentru cea de a patra și ultima rundă de deliberări ale grupului. Fiecare grup de lucru a devenit responsabil pentru două sau trei idei în cadrul unui bloc tematic și a primit feedback integrat cu privire la ideile respective de la alte grupuri. Grupurile au fost apoi invitate să își consolideze setul de idei atribuit. Ulterior, fiecare grup de lucru a desemnat un cetățean care să prezinte ideile consolidate de recomandări ale grupului online în plen

și să răspundă la întrebările suplimentare adresate de moderatori. În cele din urmă, moderatorii principali au solicitat cetățenilor feedback cu privire la cea de a doua sesiune a grupului și au oferit o vedere de ansamblu asupra celei de a treia sesiuni.

Grupurile de lucru au avut ca rezultat elaborarea a 24 de idei diferite care urmau să fie transformate în recomandări finale în cadrul celei de a treia și ultimei sesiuni a grupului.

Tabelul 4: Ordinea de zi completă a sesiunii 2

Vineri (20 ianuarie 2023)	PLEN		
14.30–15.00	Primirea participanților și prezentarea ordinii de zi		
15.00–15.30	Prezentări pe teme transversale		
15.30–15.40	<i>Pauză</i>		
15.40–16.35	Masă rotundă moderată privind blocul tematic I: „Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentar: De la fermă la consumator”		
16.35–16.45	<i>Pauză</i>		
16.45–17.40	Masă rotundă moderată privind blocul tematic II: „Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentar”		
17.40–17.50	<i>Pauză</i>		
17.50–18.45	Masă rotundă moderată privind blocul tematic III: „Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor”		
18.45–19.00	Prezentare generală a ordinii de zi pentru zilele următoare		
Sâmbătă (21 ianuarie 2023)	GRUPURI DE LUCRU		
09.30–11.15	Runda 1: Elaborarea ideilor pentru recomandări		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic II	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic III	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic I
11.15–11.30	<i>Pauză</i>		
11.30–13.15	Runda 2: Feedback cu privire la idei și elaborarea ideilor pentru recomandări		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic I	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic II	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic III
13.15–14.45	<i>Pauză de prânz</i>		
14.45–16.00	Runda 3, partea 1: Feedback cu privire la idei și elaborarea ideilor pentru recomandări		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic III	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic I	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic II
16.00–16.15	<i>Pauză</i>		
16.15–17.30	Runda 3, partea 2: Feedback cu privire la idei și elaborarea ideilor pentru recomandări		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic III	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic I	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic II
Duminică (22 ianuarie 2023)	CONFIGURAȚIE MIXTĂ		
09.30–11.30	Grupuri de lucru Runda 4: Consolidarea ideilor de recomandări		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic II	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic III	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic I
11.30–12.00	<i>Pauză</i>		
12.00–14.00	Plen Prezentarea ideilor și tranziția către sesiunea 3		

3.4. SESIUNEA 3: PROCES ȘI REALIZĂRI

În cadrul celei de a treia sesiuni, în perioada 10-12 februarie 2023, cetățenii și-au finalizat recomandările. Reuniți în persoană la Bruxelles, aceștia au discutat, în cadrul a 12 grupuri de lucru, feedbackul și contribuțiile furnizate de experți și de persoanele-resursă din

diferite medii înainte de finalizarea recomandărilor în cadrul celor 12 grupuri de lucru. În cadrul unei proceduri de vot finale, fiecare cetățean și-a exprimat acordul sau dezacordul cu privire la fiecare dintre recomandări.

Ziua 1 (vineri, 10 februarie 2023)

Figura 7: Cetățenii discutând în plen

Prima zi a acestei sesiuni finale a fost dedicată primirii și discutării feedbackului cu privire la ideile de recomandări elaborate în sesiunea 2. În cadrul unei sesiuni plenare, experți din diferite medii (a se vedea punctul 2.5) și-au prezentat observațiile și opiniile generale cu privire la ideile propuse de cetățeni. Din perspectiva lor specifică, ei au subliniat domeniile în care au remarcat fie lacune, fie oportunități de îmbunătățire a ideilor cetățenilor în ceea ce privește posibilul lor

impact asupra prevenirii risipei de alimente. Ulterior, cetățenii au avut ocazia de a discuta cu experții despre modul în care își pot dezvolta în continuare ideile în cadrul a trei sesiuni plenare paralele, fiecare abordând un bloc tematic specific. În acest context, patru grupuri de lucru, numărând fiecare până la 50 de cetățeni, s-au întâlnit fiecare cu trei experți (a se vedea listele de la punctul 2.5) și au făcut schimb de opinii cu privire la modul în care își pot dezvolta în continuare ideile.

Ziua 2 (sâmbătă, 11 februarie 2023)

Pe baza ideilor lor inițiale, a contribuțiilor și a feedbackului primit în timpul sesiunilor plenare, precum și a discuțiilor ulterioare, cetățenii au revenit la cele 12 grupuri de lucru pentru a-și redacta, elabora și finaliza recomandările. În cursul acestui proces, ei au identificat întrebări-cheie și orice informații lipsă care împiedică formularea unor recomandări cuprinzătoare,

dar precise. Pentru a răspunde la aceste întrebări și pentru a depăși potențialele blocaje, mai mulți experți și membri ai Centrului pentru cunoaștere și informare s-au alăturat pentru scurt timp discuțiilor pentru scurte schimburi de opinii, înainte ca cetățenii să își finalizeze recomandările în consens, cu sprijinul unor facilitatori experimentați.

Ziua 3 (duminică, 12 februarie 2023)

Figura 8: Cetățenii au votat toate recomandările utilizând buletine de vot

În sesiunea plenară finală, fiecare dintre reprezentanții celor 12 grupuri de lucru și-au prezentat recomandările întregului grup de dezbatere. În urma prezentării tuturor recomandărilor pentru fiecare bloc tematic, cetățenilor li s-a solicitat să voteze „pentru” sau „împotriva” în cadrul unui proces de vot confidențial, utilizând buletine de vot. Abținerea a fost, de asemenea, o opțiune. Scopul a fost de a verifica nivelul de consens în rândul întregului grup cu privire la recomandări și

măsura în care acestea au fost sprijinite (rezultatele votului pot fi găsite în tabelul 6). În cele din urmă, sesiunea s-a încheiat cu cuvinte de apreciere rostite de **Colin Scicluna**, șeful de cabinet al vicepreședintei pentru democrație și demografie (Comisia Europeană), de **Sandra Gallina**, directoarea generală a DG SANTE, și de **Pia Ahrenkilde Hansen**, directoarea generală a DG COMM.

Tabelul 5: Ordinea de zi completă a sesiunii 3

Vineri (10 februarie 2023)	PLEN		
14.00–14.30	Primirea participanților și prezentarea ordinii de zi		
14.30–15.30	Contribuții privind subiectele transversale și obiectivul recomandărilor		
15.30–16.00	<i>Pauză de cafea</i>		
16.00–18.00	Trei subsesiuni plenare		
	Grupurile de lucru 1-4: Blocul tematic II: „Inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentară”	Grupurile de lucru 5-8: Blocul tematic III: „Sprijinirea schimbării comportamentale a consumatorilor”	Grupurile de lucru 9-12: Blocul tematic I: „Cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentară: De la fermă la consumator”
Sâmbătă (11 februarie 2023)	GRUPURI DE LUCRU		
09.00–10.30	Deliberare privind ideea 1 și elaborarea recomandării 1		
10.30–11.00	<i>Pauză de cafea</i>		
11.00–12.30	Deliberare privind ideea 2 și elaborarea recomandării 2		
12.30–14.00	<i>Pauză de prânz</i>		
14.00–15.30	Contribuțiile experților la proiectele de recomandări 1 și 2		
15.30–16.00	<i>Pauză de cafea</i>		
16.00–17.30	Finalizarea recomandărilor 1 și 2		
Duminică (12 februarie 2023)	PLEN		
09.00–09.15	Întâmpinare		
09.15–09.50	Prezentarea recomandărilor privind blocul tematic I și votul		
09.50–10.25	Prezentarea recomandărilor privind blocul tematic II și votul		
10.25–11.00	Prezentarea recomandărilor privind blocul tematic III și votul		
11.00–11.30	<i>Pauză de cafea</i>		
11.30–11.45	Fotografie de grup		
11.45–12.15	Prezentarea rezultatelor		
12.15–12.45	Ceremonii și discursuri oficiale ale instituțiilor UE		
12.45–13.00	Încheiere		

Sesiunea a avut ca rezultat 23 de recomandări, care au beneficiat de diferite niveluri de sprijin în cursul votului final din ultima zi. Tabelul 6 prezintă recomandările clasificate în ordinea în care au fost

prezentate în plen. Recomandările complete, inclusiv titlul, corpul textului principal, justificarea și detalii suplimentare, pot fi găsite în anexă.

Tabelul 6: Recomandări

Nr.	TITLUL RECOMANDĂRII	Pentru	Împotrivă	Abțineri
1	Cu fermierul în apropiere, consumatorul este mai fericit: mai puține deșeuri, mai multă sustenabilitate	120	15	5
2	Gusturi de-acasă: sprijin public și privat pentru agricultura locală în vederea reducerii risipei alimentare	119	9	12
3	Împărțiți, nu irosiți!	93	31	16
4	Schimbul de date și de bune practici în întreaga Europă	97	27	16
5	Colectarea de date de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente	101	28	11
6	Vocile cetățenilor contează: participarea cetățenilor la politica alimentară europeană	91	37	12
7	Proaspăt culese: valoarea alimentelor sezoniere	103	26	11
8	Rețeaua de schimb de alimente la nivelul UE	84	41	14
9	Redistribuire și achiziții planificate	85	38	16
10	Restaurantele susțin „degustarea fără risipă”	113	17	9
11	Orice deșeu are o greutate	73	48	18
12	Un sistem de raportare obligatorie pentru transparență, însoțit de sancțiuni și recompense	68	56	15
13	Legislația la nivelul UE privind distrugerea produselor alimentare nevândute – o abordare prin învățarea reciprocă în toate statele membre	109	20	10
14	Transparență în ceea ce privește risipa de alimente, pentru vizibilitate și acțiune	102	22	15
15	Inovarea în domeniul ambalajelor și utilizarea acestora numai în funcție de necesitate	116	18	5
16	Extinderea definiției deșeurilor alimentare pentru a salva alimentele nerecoltate	110	19	10
17	Încurajarea adulților să acorde prioritate sporită măsurilor de reducere a risipei de alimente	113	20	6
18	Sensibilizarea cu privire la nutriție și alimentele durabile în școlile primare și secundare	123	9	7
19	Promovarea și sprijinirea aplicațiilor și platformelor de partajare a alimentelor care fac legătura între consumatori	97	25	17
20	Economie de alimente, economie de bani: o campanie europeană de combatere a risipei alimentare, în cooperare cu comerțanții cu amănuntul din sectorul alimentar, patru weekenduri pe an	98	31	10
21	„Stop risipei alimentare”: o săptămână de sensibilizare în școli, având ca temă risipa alimentară	116	16	7
22	Împuternicirea consumatorilor în direcția unei atitudini mai conștiente și independente cu privire la impactul lor personal asupra risipei alimentare și în direcția modului în care să prelucraze, să păstreze și să reutilizeze un produs înainte și după expirarea termenului de valabilitate <i>NB: „Data-limită de consum” este o dată de siguranță după care un produs nu mai trebuie consumat; „A se consuma de preferință înainte de [...]” indică data până la care un produs își păstrează calitatea optimă.</i>	108	26	5
23	Implementarea unor practici standardizate la nivelul comerțului cu amănuntul atunci când se promovează în rândul consumatorilor produse care expiră în curând	109	18	12

Cetățenii au transmis feedback cu privire la experiența lor în cadrul Grupului de dezbatere al cetățenilor europeni într-un sondaj pentru obținerea de feedback. Doar 4 % dintre cetățeni mai fuseseră implicați anterior într-un proces participativ. Din punctul lor de vedere, grupul a reprezentat un succes. 83 % dintre cetățeni au considerat că Grupul de dezbatere reprezintă întreaga societate „în totalitate” (34 %) sau „oarecum” (49 %), deși unele persoane au remarcat că lipsesc unele grupuri defavorizate. Atunci când li s-a

solicitat să își evalueze experiența generală, 97 % dintre participanți au fost fie „total mulțumiți” (66 %), fie „oarecum mulțumiți” (31 %) de Grupul de dezbatere al cetățenilor. Cu o majoritate la fel de mare, cetățenii au raportat că au dobândit mai multe cunoștințe cu privire la risipa de alimente (96 %), că opinia lor cu privire la risipa de alimente s-a schimbat (77 %) și că opinia lor cu privire la Uniunea Europeană a devenit mai pozitivă (64 %).

„A fost extraordinar să cooperăm cu persoane din întreaga UE și să vedem că marea majoritate este interesată și încearcă să găsească modalitatea potrivită de a îmbunătăți situația risipei de alimente”.

Lucie, 40 de ani, Cehia

4. Etapele următoare

Cele 23 de recomandări prezentate de cetățeni adoptă **o abordare sistemică amplă** și vizează prevenirea risipei de alimente în cadrul funcționării sistemelor alimentare în general. Recomandările cetățenilor asociază reducerea risipei de alimente în general cu un lanț de aprovizionare cu alimente corect și echitabil, care să asigure solidaritatea (de exemplu, prin luarea în considerare a echilibrului de putere între actorii din lanțul de aprovizionare cu alimente și abordarea practicilor comerciale neloiale care pot duce la risipa de alimente, sprijinirea producătorilor locali etc.). Având în vedere provocările din ce în ce mai mari cu care se confruntă securitatea alimentară, cetățenii recomandă mecanisme de facilitare a redistribuirii surplusului de alimente către cei care au nevoie de ele și solicită extinderea definiției risipei de alimente pentru a include alimentele rămase nerecoltate și pentru a încuraja colectarea produselor alimentare. Încă de la început, cetățenii s-au concentrat asupra necesității de a implica toți actorii și de a consolida colaborarea de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente. Această **abordare holistică** se reflectă, de asemenea, în cele trei teme abordate în recomandările cetățenilor: 1) cooperarea în cadrul lanțului valoric alimentar: de la fermă la consumator; 2) inițiative pentru întreprinderile din sectorul alimentar; și 3) sprijinirea schimbării comportamentului consumatorilor.

Recomandările reafirmă necesitatea unei **abordări bazate pe dovezi** care să ofere orientări pentru prevenirea eficientă a risipei de alimente de către toți actorii, subliniind importanța monitorizării. Acestea recunosc, de asemenea, necesitatea ca UE să stabilească un **obiectiv general** de reducere a risipei de alimente, iar statele membre să ia măsuri pentru a se asigura că acest obiectiv este îndeplinit. **Rolul educației** în ceea ce privește alimentele și, în special, risipa de alimente este important, primind cel mai înalt nivel de aprobare din partea cetățenilor. Acest lucru transmite un mesaj puternic statelor membre cu privire

la importanța integrării educației alimentare în programele școlare pentru a contribui la înțelegerea și aprecierea valorii alimentelor de la o vârstă fragedă.

Unele recomandări reflectă **colaborarea în curs** a Comisiei Europene cu statele membre și cu părțile interesate pentru a combate risipa de alimente în întreaga UE. De exemplu, Comisia colaborează deja cu actorii relevanți pentru a face schimb de bune practici în materie de prevenire a risipei de alimente prin intermediul Platformei UE privind pierderile și risipa de alimente ⁽⁶⁾, instituită în 2016, și încurajează angajamentele întreprinderilor din sectorul alimentar prin intermediul Codului de conduită al UE privind practicile responsabile în domeniul producerii și comercializării alimentelor ⁽⁷⁾, adoptat de părțile interesate în 2021. Abordarea problemei risipei de alimente de către consumatori este o parte importantă a activității Comisiei, fie prin proiecte specifice [de exemplu, Forumul european privind risipa de alimente a publicat un compendiu de „bune practici” ⁽⁸⁾ care include soluții, instrumente și recomandări pentru a contribui la reducerea risipei de alimente în rândul consumatorilor], cercetare și inovare ⁽⁹⁾ sau granturi ⁽¹⁰⁾ pentru sprijinirea părților interesate în luarea de măsuri. Orientările UE pentru facilitarea donării de alimente ⁽¹¹⁾ pot sprijini punerea în aplicare de către statele membre a unor abordări armonizate, astfel cum au sugerat cetățenii UE.

În același timp, recomandările indică **puncte care trebuie analizate în continuare**, de exemplu, interzicerea distrugerii surplusului de alimente sigure. Deși se reflectă deja în ierarhia deșeurilor [consacrată în legislația europeană privind deșeurile ⁽¹²⁾], acest principiu ar putea fi luat în considerare în continuare în activitatea Comisiei de a institui sisteme alimentare durabile pentru a se asigura că o parte mai mare din alimentele produse sunt utilizate pentru consumul uman. În plus, recomandările **evidențiază, de**

⁽⁶⁾ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/eu-actions-against-food-waste/eu-platform-food-losses-and-food-waste_en

⁽⁷⁾ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy/sustainable-food-processing/code-conduct_en

⁽⁸⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133004>

⁽⁹⁾ A se vedea, de exemplu, proiectul CHORIZO (*Changing practices and Habits through Open, Responsible, and social Innovation towards Zero food waste*) (<https://chorizoproject.eu>).

⁽¹⁰⁾ https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu-food-loss-waste-prevention-hub/new/show/4956

⁽¹¹⁾ Comunicarea Comisiei – Ghidul UE privind donarea de alimente (JO C 361, 25.10.2017, p. 1) (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.361.01.0001.01.RON&toc=OJ%3AC%3A2017%3A361%3ATOC).

⁽¹²⁾ Directiva (UE) 2018/851 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile (JO L 150, 14.6.2018, p. 109) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0851&qid=1695649434985>).

asemenea, o serie de posibile acțiuni viitoare pentru Comisie, statele membre și alți actori, cum ar fi necesitatea de a îmbunătăți comunicarea și implicarea cetățenilor din întreaga UE: de exemplu, Ziua Internațională a Conștientizării Pierderilor și Risipei de Alimente a Organizației Națiunilor Unite ⁽¹³⁾ nu este suficient de cunoscută; unii cetățeni au aflat despre problema risipei de alimente abia atunci când au fost invitați să participe la Grupul de dezbatere; lipsa de conștientizare cu privire la activitatea în curs în statele membre din care provin cetățenii respectivi etc. Comisia va continua să colaboreze cu statele membre și cu părțile interesate pentru a spori gradul de conștientizare și a sprijini schimbările comportamentale în ceea ce privește risipa de alimente.

În ceea ce privește procesul de elaborare a politicilor de către Comisia Europeană, **rezultatul Grupului de dezbatere al cetățenilor va sprijini activitatea generală a Comisiei privind risipa de alimente și va servi drept ghid pentru a ajuta statele membre să atingă obiectivele viitoare.** Recomandările vin în completarea evaluării impactului și a consultării publice efectuate de Comisie pentru a sprijini stabilirea obiectivelor UE de reducere a risipei de alimente și au

fost luate în considerare la pregătirea propunerii legislative adoptate de Comisie la 5 iulie 2023. În cadrul unei revizuii specifice a Directivei-cadru privind deșeurile ⁽¹⁴⁾, Comisia a propus stabilirea unor obiective de reducere a risipei de alimente care trebuie atinse de statele membre până în 2030 pentru a accelera contribuția UE la obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite. De asemenea, împreună cu propunerea legislativă a fost publicat un „Raport al cetățenilor” ⁽¹⁵⁾ mai scurt cu privire la activitatea cetățenilor. În prezent, succesul Grupului de dezbatere al cetățenilor va depinde de măsura în care statele membre vor putea să ia în considerare și să transforme recomandările cetățenilor în măsuri și acțiuni politice concrete, după caz.

Recomandările Grupului de dezbatere al cetățenilor vor fi, de asemenea, împărtășite și discutate cu Platforma UE privind pierderile alimentare și risipa de alimente, reunind statele membre și părțile interesate, astfel încât acestea să le poată lua în considerare în programele lor de prevenire a risipei de alimente. Cetățenii vor fi informați cu privire la principalele evoluții ale UE în domeniul prevenirii risipei de alimente, cum ar fi adoptarea propunerii legislative.

⁽¹³⁾ https://food.ec.europa.eu/safety/food-waste/international-day-awareness-food-loss-and-waste_en

⁽¹⁴⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile, COM(2023) 420 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52023PC0420&qid=1695635506504>).

⁽¹⁵⁾ https://food.ec.europa.eu/system/files/2023-07/fw_eu-actions_ia_report-2023_annex-016.pdf

Anexă: Recomandări complete

BLOCUL TEMATIC I – COOPERAREA ÎN CADRUL LANȚULUI VALORIC ALIMENTAR: DE LA FERMĂ LA CONSUMATOR

RECOMANDAREA 1

Cu fermierul în apropiere, consumatorul este mai fericit: mai puține deșeuri, mai multă sustenabilitate

Recomandăm ca UE să dezvolte în continuare politici și inițiative de sprijinire a micilor producători în relația lor comercială cu comercianții cu amănuntul și cu supermarketurile. Marii comercianți cu amănuntul/procesatori se află într-un avantaj clar de putere în cadrul acestei relații și orientează adesea activitățile comerciale în favoarea lor, ceea ce duce uneori la risipă alimentară.

Trei aspecte necesită o atenție specială:

1. UE și statele sale membre ar trebui să încurajeze comercianții cu amănuntul și supermarketurile să se aprovizioneze întotdeauna, pe cât posibil, de la producătorii aflați în imediata proximitate. În plus, acestea ar trebui să caute și să dezvolte stimulente care să îi motiveze pe comercianții cu amănuntul să urmeze aceste recomandări;
2. UE trebuie să monitorizeze și să urmărească respectarea interdicției privind anulările de comenzi în ultimul moment impuse în 2019 și să fie pregătită să intervină în cazul încălcării acesteia;
3. UE trebuie să dezvolte în continuare politici privind alimentele „urâte”/cu defecte externe și să analizeze în continuare consecințele respingerii unor astfel de alimente din perspectiva risipei alimentare.

Argumentare/justificare

Sprijinirea micilor producători și a vânzărilor acestora în imediata proximitate prezintă un potențial ridicat de reducere a risipei alimentare în mai multe moduri, atât de-a lungul lanțului valoric, cât și în gospodării:

- atunci când alimentele sunt transportate pe distanțe mari, iar supermarketurile încearcă să fie eficiente din punctul de vedere al costurilor prin creșterea volumelor, crește probabilitatea producerii unei risipe alimentare;
- producătorii locali își pot spori gradul de adaptabilitate și pot reacționa mai rapid la modificările cererii, ceea ce poate contribui la reducerea cantității de deșeuri;
- alimentele provenite de la producători din imediata proximitate sunt adesea de o calitate superioară și cu un grad mai redus de perisabilitate, ceea ce poate avea ca rezultat generarea unor cantități mai mici de deșeuri în gospodării;
- practica eliminării alimentelor cu defecte externe poate fi evitată;
- risipa alimentară cauzată de anulările de comenzi în ultimul moment poate fi evitată dacă se instituie reglementări și cadre mai cuprinzătoare care să îi sprijine pe micii producători.

Note complementare

Influență pozitivă asupra securității alimentare și a sănătății.

Evidențierea importanței combinării acestei recomandări cu alte inițiative care se axează pe comportamentul consumatorilor, pe sensibilizarea publicului și pe educație pentru a consolida cooperarea dintre părțile interesate și pentru a îmbunătăți înțelegerea în general a problemei risipei alimentare și relația sa cu producția locală de alimente.

Provocări:

- un compromis în ceea ce privește principiul UE privind liberul schimb și piața liberă; prin urmare, marile corporații/marii comercianți cu amănuntul și grupurile care desfășoară activități de lobby ar putea să se opună acestei recomandări;
- atunci când se aplică această recomandare, este important să se țină seama de ceea ce înseamnă „local” și „lanț scurt de aprovizionare” și să aibă loc discuții în acest sens, având în vedere că nu există o definiție comună la nivelul UE;
- caracterul sezonier al produselor și cererea din partea consumatorilor pot reprezenta o provocare pentru oferta potențial limitată ca urmare a atenției acordate alimentelor din cadrul lanțului scurt de aprovizionare cu alimente.

Recomandarea 2

Gusturi de-acasă: sprijin public și privat pentru agricultura locală în vederea reducerii risipei alimentare

Recomandăm autorităților locale și regionale să sprijine fermierii locali prin soluții practice și inițiative menite să reducă risipa alimentară. Obiectivul este de a încuraja părțile interesate să coopereze mai strâns pentru a stimula aceste inițiative și pentru a crea astfel un sistem alimentar durabil, care să aducă beneficii atât fermierilor, cât și consumatorilor.

Sunt propuse mai multe inițiative pentru ca autoritățile locale:

1. să acorde facilități fiscale și subvenții pentru micii fermieri;
2. să ofere sprijin fermierilor locali pentru identificarea de noi piețe unde să poată fi protejați de raporturile de putere neloiale cu comercianții cu amănuntul, de exemplu prin alocarea de spații publice pentru vânzare;
3. să încurajeze procesele și inițiativele favorabile incluziunii împreună cu părțile interesate din lanțul valoric în cadrul activităților legate de combaterea risipei alimentare, de exemplu prin promovarea utilizării aplicațiilor pentru evitarea risipei alimentare într-un oraș;
4. să susțină asociațiile și alți actori care sprijină fermierii locali în probleme legate de risipa alimentară, cum ar fi băncile de alimente.

Argumentare/justificare

Sprijinirea micilor producători și a vânzărilor acestora în imediata proximitate prezintă un potențial ridicat de reducere a risipei alimentare în mai multe moduri, atât de-a lungul lanțului valoric, cât și în gospodării:

- atunci când alimentele sunt transportate pe distanțe mari, iar supermarketurile încearcă să fie eficiente din punctul de vedere al costurilor prin creșterea volumelor, crește probabilitatea producerii unei risipe alimentare;
- producătorii locali pot reacționa mai rapid la modificările cererii, ceea ce poate contribui la reducerea cantității de deșeuri;
- alimentele provenite de la producătorii locali sunt adesea de o calitate superioară și au un grad mai redus de perisabilitate, ceea ce înseamnă că scurtarea lanțului valoric ar reduce cantitatea de deșeuri atât la nivelul transportului, cât și la nivelul gospodăriilor.

Note complementare

Evidențierea importanței combinării acestei recomandări cu alte inițiative care se axează pe comportamentul consumatorilor, pe sensibilizarea publicului și pe educație pentru a consolida cooperarea dintre părțile interesate și pentru a îmbunătăți înțelegerea în general a problemei risipei alimentare și relația sa cu producția locală de alimente.

Principalele provocări:

- domeniul larg de aplicare și complexitatea recomandării; va fi nevoie de timp pentru a analiza și a pune în aplicare multe dintre inițiativele sugerate și sunt necesare sisteme de monitorizare solide;
- un compromis în ceea ce privește principiul UE privind liberul schimb și piața liberă, ceea ce poate duce la contestarea inițiativei și respingerea acesteia de către diferite părți interesate.

RECOMANDAREA 3**Împărțiți, nu irosiți!**

Recomandăm ca băncilor de alimente și redistribuitorilor în general să li se acorde sprijin financiar din partea guvernelor, la un nivel de bază, prin intermediul unui sistem structural comun la nivelul întregii Europe, în locul utilizării în principal a donațiilor private (însă acestea să nu fie finanțate în proporție de 100 %, astfel încât să nu se transforme într-o afacere). Recomandăm, de asemenea, o platformă pentru conectarea diferitelor aplicații existente care să conecteze comercianții cu amănuntul și băncile de alimente. Platforma ar trebui să fie ușor de utilizat, eficientă și gestionată la nivel central. De asemenea, recomandăm ca alimentele care sunt redistribuite (donate sau vândute la un preț mai mic) de la comercianții cu amănuntul către băncile de alimente să fie puse la dispoziție în timp util și în stare bună, de preferință într-un interval de 3-5 zile înainte de alterare (și nu în intervalul de 48 de ore recomandat în prezent). Stimulentul în acest sens ar putea fi o deducere fiscală pentru comercianții cu amănuntul, care să scadă pe măsură ce redistribuirea se realizează cât mai aproape de data expirării articolelor. Comercianții cu amănuntul ar trebui să doneze o cantitate minimă de alimente pentru a putea beneficia de această deducere.

Argumentare/justificare

Întrucât risipa alimentară nu poate fi complet evitată în cadrul sistemului actual, ar trebui cel puțin să depunem eforturi pentru a salva alimentele irosite. În acest scop, ar trebui să utilizăm toate instrumentele deja disponibile (bănci de alimente, aplicații, asociații relevante, inițiative etc.).

Note complementare

O provocare o reprezintă consolidarea capacității băncilor de alimente fără a le transforma într-o afacere profitabilă (pentru că dorim mai degrabă să gestionăm risipa de alimente în amonte).

RECOMANDAREA 4**Schimbul de date și de bune practici în întreaga Europă**

Recomandăm guvernelor din toate țările să facă schimb de date și de bune practici privind acțiunile care vizează toate etapele lanțului risipei alimentare, de la producători la consumatori, la platforma Comisiei Europene privind risipa de alimente (Platforma UE privind pierderile alimentare și risipa de alimente). Aceste informații vor fi ulterior gestionate și analizate de un comitet special de cercetători din UE în scopul promovării de bune practici și al facilitării accesului la acestea. Datele privind bunele practici ar trebui clasificate în funcție de tipurile de producție și de consum. În plus, dorim să promovăm o rețea de orașe/regiuni care să acceseze datele și să utilizeze practicile cele mai potrivite pentru ele, pe baza unor modele de consum și de producție similare. Crearea rețelei are ca scop facilitarea învățării reciproce între aceste localități pe baza acestor similități. Conceptul de „orașe înfrățite” ar putea fi aplicat în acest scop: orașele care se confruntă cu probleme similare legate de risipa alimentară colaborează pentru a le soluționa.

Argumentare/justificare

Schimbul de bune practici s-ar putea realiza într-un mod mai eficient și mai coerent. De asemenea, ar fi utilizate în acest scop atât Platforma UE privind pierderile alimentare și risipa de alimente, cât și Eurocities și conceptul de „orașe înfrățite”. Dorim să consolidăm colaborarea dintre orașele și regiunile din întreaga Europă.

Note complementare

RECOMANDAREA 5

Colectarea de date de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente

Recomandăm ca datele cu privire la cum, unde, cine, de ce și când se produce risipa alimentară de-a lungul lanțului de aprovizionare cu alimente să fie colectate de un organism al UE sau de alte agenții ori institute de cercetare. Colectarea s-ar putea realiza prin:

1. analiza comportamentului individual al consumatorilor prin intermediul unor măsuri în cadrul aplicațiilor;
2. colectarea de date față în față prin intermediul sondajelor Eurobarometru;
3. transmiterea de sondaje școlilor și altor organizații de învățământ. Aceste sondaje ar putea fi realizate înainte/după o intervenție în cadrul școlilor pe tema risipei alimentare;
4. utilizarea cetățenilor din cadrul grupurilor de dezbatere ale cetățenilor drept eșantion reprezentativ în scopuri de cercetare;
5. jurnalizarea studiului privind comportamentul consumatorilor care ar putea fi un studiu de intervenție. O sursă de inspirație ar putea fi grupurile de analiză a consumatorilor din BE/NE (Belgia și Țările de Jos);
6. utilizarea unor măsuri validate științific de către universități;
7. studii de observare – studierea în mod specific a cantităților efective de deșeuri pe baza proceselor existente de gestionare a deșeurilor din orașe și municipalități;
8. colectarea și compararea facturilor rezultate din interacțiunile dintre supermarketuri și fermieri;
9. standardizarea formularelor pentru raportarea deșeurilor.

Argumentare/justificare

Recomandăm toate acestea deoarece, dacă știm unde, când și de ce risipim alimente, putem lansa campanii de sensibilizare mai bine orientate și putem oferi o imagine detaliată asupra segmentelor în care am putea avea cel mai mare impact în ceea ce privește reducerea risipei alimentare. Grupul nostru consideră că, prin colectarea de date mai exacte cu privire la segmentul exact al lanțului de aprovizionare cu alimente în care se risipesc alimente, vom putea aborda într-un mod mai eficient soluțiile noastre cu privire la combaterea risipei alimentare. Actuala metodologie comună de colectare a datelor la nivelul UE cu privire la deșeurile alimentare [astfel cum este definită în Decizia delegată (UE) 2019/1597 a Comisiei] se axează pe măsurarea cantității de deșeuri, în timp ce scopul propunerii noastre este de a colecta date mai detaliate cu privire la cine, când și unde generează deșeuri alimentare. Aceste proiecte/inițiative suplimentare de colectare a datelor ar putea fi utilizate pentru a completa datele cantitative colectate în cadrul noii raportări anuale realizate de către statele membre. Acestea ar oferi date mai specifice cu privire la „ce, cum, cine, când și unde” în legătură cu risipa alimentară.

Note complementare

Note privind datele pe care dorim să le colectăm: ar trebui să colectăm date cu privire la „ce, cum, cine, când și unde” în legătură cu risipa alimentară. **Ce/când:** ce alimente risipim și în ce condiții? Care sunt mai exact persoanele care aruncă alimente (câte grame de alimente rămân în farfurie)? Date privind cantitatea de alimente pe care o cumpărăm și cantitatea de alimente pe care o aruncăm. **Cum:** cum sunt risipite (aruncate) alimentele? Alimentele sunt preparate prea târziu/alterate/expirate? Am cumpărat o cantitate prea mare de alimente? Ar putea fi luate în considerare și diferențele de natură culturală. **Cine:** cine din cadrul lanțului de aprovizionare risipește alimente (distribuitorii, consumatorii etc.)? La nivelul consumatorilor, există o clasificare a consumatorilor care risipesc cea mai mare cantitate de alimente (de exemplu, în funcție de vârstă sau de țară)? (Observație: vor dori oamenii să furnizeze aceste date?).

În ceea ce privește punctul 5: denumirea societății de la care ne inspirăm este Growth for Knowledge/GFK.

Grupul consideră că respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal ale cetățenilor europeni sunt foarte importante. Orice studiu realizat pe baza recomandării noastre ar trebui să țină seama de aceste aspecte.

RECOMANDAREA 6**Vocile cetățenilor contează: Participarea cetățenilor la politica alimentară europeană**

Pe baza Conferinței privind viitorul Europei și a actualului Grup de dezbateri al cetățenilor UE privind risipa de alimente, recomandăm înființarea unor forumuri locale și naționale de implicare a cetățenilor. Aceste forumuri ar urma să aibă sarcina de a urmări, de a monitoriza și de a oferi consiliere cu privire la strategiile naționale de punere în aplicare a directivelor UE privind reducerea risipei de alimente din perspectiva cetățenilor. Recomandăm, de asemenea, ca Platforma UE privind pierderile și risipa de alimente să includă reprezentarea și implicarea cetățenilor, care să coordoneze schimburile dintre forumurile de implicare. Atât la nivel național, cât și la nivelul UE, forumurile ar trebui să ofere o platformă pentru schimbul de informații și învățare reciprocă între cetățeni/consumatori, părțile interesate și responsabilii de elaborarea politicilor.

Argumentare/justificare

Oferim această recomandare deoarece este important ca vocea cetățenilor să se facă auzită, să se asigure un proces echitabil și transparent și să li se ofere posibilitatea cetățenilor și factorilor de decizie să se coordoneze și să învețe unii de la alții. Cetățenii sunt experți în ceea ce privește propria viață, iar perspectivele lor trebuie luate în considerare la nivel local, la nivel național și la nivelul UE.

Note complementare**RECOMANDAREA 7****Proaspăt culese: valoarea alimentelor sezoniere**

Recomandăm o schimbare a obiceiurilor de consum prin informarea consumatorilor cu privire la valoarea alimentelor sezoniere. Această informare ar trebui realizată cu ajutorul unor panouri cu informații clare, amplasate în magazine, care să îi ajute pe consumatori să identifice în mod clar produsele sezoniere. Informațiile cu privire la caracterul sezonier ar trebui, de asemenea, comunicate publicului larg prin intermediul unor campanii de informare a publicului. Informarea consumatorilor prin intermediul panourilor de informare de la rafturi și al campaniilor îi poate stimula pe producători să cultive produse sezoniere. Recomandăm, de asemenea, obținerea unor date de o calitate mai bună cu privire la cele mai eficiente metode de stimulare a producției de produse sezoniere și de limitare a importurilor de alimente care nu sunt sezoniere și au o calitate inferioară.

Argumentare/justificare

Oferim această recomandare deoarece alimentele care nu sunt sezoniere sunt adesea importate și/sau sunt de o calitate inferioară comparativ cu alimentele sezoniere. Produsele de calitate superioară pot avea un impact asupra comportamentului consumatorilor, deoarece tindem să apreciem mai mult alimentele de calitate superioară și, în consecință, risipim mai puțin.

Note complementare

BLOCUL TEMATIC II – INIȚIATIVE PENTRU ÎNTREPRINDERILE DIN SECTORUL ALIMENTAR

RECOMANDAREA 8

Rețeaua de schimb de alimente la nivelul UE

Recomandăm marilor distribuitori să fie conectați direct prin intermediul unui registru pe un site la nivelul UE care să permită schimbul de alimente care expiră în curând sau de surplusuri de alimente. Pagina web ar preveni risipa alimentară prin facilitarea comunicării între niveluri (a se vedea mai jos) și cu următoarea unitate sectorială din cadrul lanțului de aprovizionare. Întreprinderile pot să înregistreze și să ofere sau să cumpere surplusul de alimente la un preț mai mic. Ar exista trei niveluri:

1. primul nivel ar fi constituit din producători, fermieri și distribuitori;
2. al doilea nivel ar include supermarketuri, bănci de alimente și bucătării comunitare;
3. al treilea nivel ar cuprinde consumatorii și gospodăriile.

Argumentare/justificare

Note complementare

RECOMANDAREA 9

Redistribuire și achiziții planificate

Recomandăm elaborarea unui cadru juridic pentru armonizarea legislației statelor membre privind practicile pentru întregul lanț de aprovizionare în ceea ce privește redistribuirea surplusului de alimente și a alimentelor care expiră în curând, ținând seama de reglementările în materie de siguranță și de prognozele bazate pe date. Achizițiile ar trebui adaptate la produsele care se vor vinde. Supermarketurile și furnizorii ar putea fi stimulați prin avantaje (de exemplu, prin facilități fiscale) pentru vânzarea la un preț mai mic sau pentru donații.

Argumentare/justificare

Note complementare

RECOMANDAREA 10

Restaurantele susțin „degustarea fără risipă”

Recomandăm instituțiilor europene următorul plan de reducere a risipei alimentare în restaurante. Dacă sunt îndeplinite anumite criterii de calitate (precum cele prezentate mai jos și altele), ar trebui să se permită tuturor tipurilor de restaurante să afișeze un logo (armonizat la nivelul întregii UE). Logoul ar promova posibilitatea de a lua la pachet alimentele neconsumate, iar ospătarii ar trebui să pună la dispoziție ambalaje în acest scop. Restaurantele respective care pun în aplicare planul privind logoul ar include în meniurile lor un text suplimentar care să includă mențiunea „Puteți lua la pachet mâncarea pe care nu ați consumat-o”. În cazul în care mai rămân alimente preparate neconsumate, acestea ar trebui să fie oferite angajaților. În cazul în care rămân resturi de alimente nepreparate în bucătării, acestea ar trebui oferite băncilor de alimente/altor instituții caritabile.

În cazul în care alimentele rămase nu sunt comestibile, acestea ar trebui utilizate pentru a produce energie din surse regenerabile. Pentru a încuraja restaurantele să îndeplinească aceste criterii de calitate (sau alte criterii de calitate), ar trebui să li se acorde sprijin financiar pentru realizarea acestui plan. O facilitate fiscală ar putea servi drept stimulent financiar și ar putea fi acordat un ajutor suplimentar. Întrucât resturile de alimente din bucătării pot fi cântărite sau măsurate, acestea ar putea fi monitorizate și luate în considerare pentru acordarea facilității fiscale.

Argumentare/justificare

Recomandăm aceste măsuri deoarece s-ar reduce risipa de alimente provenite de la restaurante și s-ar reduce în mod semnificativ sentimentul de jenă pe care l-ar putea resimți o persoană atunci când solicită să ia la pachet mâncarea pe care nu a consumat-o. Dacă restaurantele acționează ca modele de urmat, gospodăriile private vor fi încurajate, de asemenea, să reducă risipa de alimente.

Note complementare

RECOMANDAREA 11**Orice deșeu are o greutate**

Recomandăm să li se impună organizațiilor responsabile cu gestionarea deșeurilor să cântărească, să dimensioneze sau să măsoare deșeurile organice. Pe termen scurt, planul ar trebui să vizeze instituțiile publice (de exemplu, școli și spitale), cartiere sau districte întregi, iar pe termen lung ar trebui să includă și gospodăriile private. Reprezentanții acestor instituții/districte și, într-o etapă ulterioară, gospodăriile private ar trebui să primească periodic rapoarte și comparații cu perioadele anterioare și comparații cu alte entități. Acestea contribuie la o mai mare sensibilizare și reprezintă un stimulent pentru reducerea deșeurilor alimentare. Aceste măsurători nu trebuie să fie realizate în același mod în toate țările, este suficient ca acestea să fie comparabile în țara respectivă.

Argumentare/justificare

Recomandăm aceste măsurători deoarece ar spori gradul de sensibilizare în rândul consumatorilor. Acestea ar servi, de asemenea, drept stimulent pentru îmbunătățiri și pentru reducerea risipei de alimente. Rezultatele recomandării pot fi măsurate pe termen scurt și pe termen lung, oferind o oarecare motivație pentru reducerea risipei de alimente.

Note complementare**RECOMANDAREA 12****Un sistem de raportare obligatorie pentru transparență, însoțit de sancțiuni și recompense**

Recomandăm instituirea unui sistem de raportare (în special, similar certificării ISO) pentru a stabili standarde specifice de-a lungul întregului lanț valoric, care să includă producătorii, fabricanții, comercianții cu amănuntul, supermarketurile, restaurantele și hotelurile. Acesta ar trebui să facă distincția între întreprinderile mari și cele mici/mijlocii (IMM-uri) pe baza categoriilor existente de clasificare a întreprinderilor în funcție de dimensiune. Ar trebui instituite sancțiuni în cazul nerespectării standardelor și recompense pentru întreprinderile care depășesc standardele de performanță. Ar trebui să existe un sistem aferent de amenzi proporționale cu gravitatea infracțiunii și cu dimensiunea întreprinderii. Recompensele ar trebui să se bazeze în primul rând pe un sistem de etichetare, de exemplu clasele A, B, C, sau pe stimulente potențial financiare, în special pentru IMM-uri. Sarcina de a raporta trebuie să revină auditorilor independenți și externi, nu societăților. Autoritățile publice de la nivelul statelor membre (de exemplu, ministere sau organisme de reglementare) sunt responsabile de asigurarea punerii în aplicare și a monitorizării. Datele ar trebui să fie accesibile publicului și să permită învățarea reciprocă. Comisia ar trebui să aibă o funcție de supraveghere și coordonare.

Argumentare/justificare

Din motive de transparență, este important ca datele de pe etichete să fie disponibile și accesibile persoanelor care doresc mai multe informații decât o etichetă.

Note complementare

RECOMANDAREA 13**Legislația la nivelul UE privind distrugerea produselor alimentare nevândute – o abordare prin învățarea reciprocă în toate statele membre**

Trebuie să se asigure faptul că produsele alimentare sunt utilizate în diferite etape înainte de a fi aruncate. Prioritatea este evitarea risipei alimentare, însă, dacă acest lucru nu este posibil, se aplică următorul ciclu: consumul uman, consumul de către animale, biocombustibilii și compostarea. Statele membre sunt responsabile de asigurarea infrastructurii necesare pentru a permite punerea în aplicare. UE stabilește un obiectiv general de reducere a risipei alimentare cu un anumit procent. Statele membre stabilesc standarde naționale astfel încât obiectivul UE să fie atins în mod colectiv. Statele membre pot pune în aplicare fie măsuri voluntare, fie măsuri obligatorii pe care întreprinderile să le respecte. Reducerea trebuie să fie cuantificabilă. După o etapă-pilot care se axează pe supermarketuri și adaptări bazate pe învățarea reciprocă, cele mai bune practici ar trebui să reprezinte o orientare pentru toate statele membre.

Argumentare/justificare

Exemplul francez nu funcționează, prin urmare, avem nevoie de o soluție mai bună, de exemplu o platformă precum cea din Finlanda, unde întreprinderile pot încărca alimente susceptibile de a fi risipite. O lege de interzicere a risipei alimentare trebuie să rămână la un nivel general, pentru a ține seama de diferențele culturale din statele membre.

Note complementare**RECOMANDAREA 14****Transparență în ceea ce privește risipa de alimente, pentru vizibilitate și acțiune**

Recomandăm ca toți participanții din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente, cu excepția gospodăriilor individuale, să aibă obligația de a măsura și de a raporta în mod transparent cu privire la gestionarea risipei de alimente și la abordarea acestei probleme. Ar trebui, de asemenea, să se acorde o mai mare atenție necesității unor opțiuni noi de colectare a datelor, precum și includerii pierderilor de alimente din sectorul agricol.

În plus, ar trebui să se acorde stimulente diferențiate în scopul promovării acordurilor voluntare pentru a sprijini instituțiile să joace un rol de pionierat. De asemenea, măsurile corective, orientate către includerea tuturor participanților din cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente (cu excepția gospodăriilor), contribuie la conștientizarea importanței rolului acestor instituții.

UE ar trebui să realizeze o evaluare a celor mai bune practici din diferite state membre cu privire la structurile de raportare și stimulentele existente, precum și cu privire la măsurile corective. Această evaluare contribuie la stabilirea unui cadru integrat suplimentar care să permită UE să îmbunătățească nivelul de comparabilitate a datelor.

Argumentare/justificare

Recomandăm toate aceste măsuri deoarece sensibilizarea cu privire la risipa alimentară actuală reprezintă baza pentru aplicarea unor abordări suplimentare, cum ar fi stimulentele, acordurile voluntare inovatoare și mecanismele corective pentru evitarea risipei alimentare.

Note complementare

Ca exemplu de stimulente, ar putea fi utilizată o tehnică de etichetare la nivelul UE pentru a obține beneficii de pe urma strategiilor de comercializare. Un alt exemplu ar putea fi o compensație financiară adecvată pentru reducerea risipei alimentare.

RECOMANDAREA 15**Inovarea în domeniul ambalajelor și utilizarea acestora numai în funcție de necesitate**

Recomandăm investiții suplimentare în cercetarea științifică privind modalități inovatoare și alternative sustenabile de ambalare. Acestea contribuie la creșterea duratei de viață, la îmbunătățirea dimensiunilor ambalajelor pentru a reduce risipa alimentară și la asigurarea unei mai bune siguranțe alimentare pentru transportul alimentelor. UE ar trebui să ofere sprijin financiar și politic în acest sens prin programe adecvate, cum ar fi finanțarea întreprinderilor nou-înființate și a forțelor inovatoare mai mici. În plus, recomandăm sprijinirea comercianților cu amănuntul pentru a vinde alimente fără ambalaj, acolo unde este posibil, fără a compromite siguranța alimentelor.

Argumentare/justificare

Recomandăm toate acestea deoarece ne bazăm în continuare într-o foarte mare măsură pe ambalaje, în special în ceea ce privește transportul și siguranța alimentelor. Prin urmare, considerăm că sprijinirea inovațiilor (activități de cercetare/întreprinderi nou-înființate) în domeniul ambalajelor ecologice poate avea o contribuție în această privință. Pe de o parte, adaptarea dimensiunilor ambalajelor destinate alimentelor perisabile ar reduce risipa de alimente, luând în considerare, în același timp, riscul creșterii cantității de deșeuri de ambalaje (cercetările menționate mai sus ar trebui să vizeze prevenirea acestui fenomen). Pe de altă parte, ar trebui oferite porții individuale, pentru care să se poată aduce propriul recipient (de asemenea, pentru a reduce risipa de alimente, precum și deșeurile de alte tipuri). Dacă dezvoltăm o structură de ambalaje ecologice și dacă infrastructura acesteia este adaptată, în cele din urmă, se poate ajunge la acceptarea de către consumatori.

Note complementare

BLOCUL TEMATIC III – SPRIJINIREA SCHIMBĂRII COMPORTAMENTALE A CONSUMATORILOR

RECOMANDAREA 16

Extinderea definiției deșeurilor alimentare pentru a salva alimentele nerecoltate

Recomandăm ca alimentele nerecoltate să fie integrate în definiția europeană a risipei alimentare. Dorim, de asemenea, ca fermierii să aibă posibilitatea de a comercializa produse imperfecte, însă comestibile. Pentru a evita pierderile de alimente, fermierii ar trebui să primească panouri informative care să specifice faptul că alimentele nerecoltate pot fi recoltate de gospodării private și ONG-uri.

Această idee trebuie adusă la cunoștința a două grupuri:

- cetățenilor, prin intermediul campaniei specificate în recomandarea 20;
- fermierilor, prin intermediul ministerelor agriculturii din statele membre. Acestea din urmă ar trebui să pună în aplicare prezenta recomandare în coordonare cu municipalitățile locale și cu sindicatele producătorilor.

Argumentare/justificare

Recomandăm aceste măsuri deoarece risipa de alimente comestibile este irațională. Recoltarea directă contribuie la recunoașterea activității pe care o desfășoară fermierii și la aprecierea alimentelor pe care le produc.

Note complementare

O provocare este aceea că nu dorim să îi învinuim pe fermieri.

RECOMANDAREA 17

Încurajarea adulților să acorde prioritate sporită măsurilor de reducere a risipei de alimente

Recomandăm ca fiecare stat membru să pună în aplicare un program pentru adulți în vederea creșterii nivelului de sensibilizare și de cunoștințe cu privire la costurile risipei de alimente și la avantajele prevenirii acesteia la nivel național, regional și local.

Programul respectiv ar trebui să se bazeze pe cele mai bune date disponibile (recomandarea 5) pentru a sublinia caracterul urgent al problemei. Acesta ar trebui să includă aplicații (recomandarea 18), campanii (recomandările 4 și 20), educație și formare continuă pentru persoanele care își desfășoară activitatea în industria alimentară, programe interne de formare pentru profesioniști, precum și documentare și programe de televiziune pe această temă. Printre opțiuni se numără anunțurile scurte care să prezinte avantajul reutilizării alimentelor, să promoveze ziua de duminică ca zi pentru luarea la pachet a alimentelor neconsumate și să creeze spectacole sub formă de jocuri care să includă concursuri de gătit pentru tinerii adulți în scopul implicării organismelor de radiodifuziune.

Este important ca oamenii să fie informați, prin mesaje simple sau prin atenționări, cu privire la avantajele economice și pentru mediu ale prevenirii risipei de alimente.

Un contribuitor esențial la diseminarea informațiilor ar putea fi mass-media, în special posturile publice de radio și televiziune, presa scrisă, platformele de comunicare socială, instituțiile publice, muzeele și comerțanții cu amănuntul. Instituțiile UE existente ar putea dezvolta resurse pentru a sprijini statele membre (de exemplu, Casa Istoriei Europene).

Argumentare/justificare

Recomandăm toate aceste măsuri deoarece alte recomandări vizează educația copiilor, dar avem nevoie și de acțiuni care să aibă un efect imediat pe termen scurt asupra actualei generații de cumpărători și de bucătari.

Note complementare

Un avantaj constă în faptul că atenționările cu privire la combaterea risipei de alimente utilizate în supermarketuri vor contrabalansa mesajele publicitare care îi conving pe oameni să cumpere prea mult.

RECOMANDAREA 18**Sensibilizarea cu privire la nutriție și alimentele durabile în școlile primare și secundare**

Recomandăm includerea temelor privind nutriția și alimentele durabile în programa de învățământ a școlilor primare și secundare, fie prin crearea de noi cursuri separate obligatorii, astfel cum există deja în unele țări, fie prin includerea acestor teme în disciplinele școlare obligatorii existente. Această recomandare urmărește să crească nivelul de sensibilizare în rândul elevilor cu privire la risipa alimentară prin discuții privind valorile socioeconomice, producția și consumul durabile, comportamentele de cumpărare, economia gospodăriei și experiențe practice care să aducă mai aproape școlile și fermele. Pentru ca această recomandare să se concretizeze, există două condiții prealabile pe care ne așteptăm ca UE să le pună în aplicare. În primul rând, avem nevoie de o campanie de sensibilizare care să implice mai multe părți interesate pentru a crea și a spori dinamica în jurul acestei teme (recomandarea 20). În al doilea rând, trebuie să sprijinim cadrele didactice prin cursuri de formare și schimburi și materiale pedagogice, valorificând rețelele existente și bunele practici dovedite. Recunoaștem că aceste schimbări pot necesita timp pentru a fi puse în aplicare, însă este important să se organizeze deja în școli zile sau săptămâni de acțiuni pe tema risipei alimentare, cu mobilizarea diferiților actori din cadrul societății (recomandarea 21).

Argumentare/justificare

Risipa alimentară este simptomul unor probleme sistemice mai ample care se referă la modul în care producem, cumpărăm și consumăm alimente în prezent în Europa, motiv pentru care orice acțiune pedagogică trebuie să depășească tema risipei alimentare și să ia în considerare valori și perspective dezirabile pentru producția și consumul din Europa. Educația rămâne o competență la nivel național și fiecare stat membru are programe de învățământ diferite. Recunoaștem aceste diferențe, însă încurajăm totodată UE să promoveze acțiuni ambițioase, cu discipline școlare noi și/sau existente, cum ar fi geografia sau economia.

Note complementare**RECOMANDAREA 19****Promovarea și sprijinirea aplicațiilor și platformelor de partajare a alimentelor care fac legătura între consumatori**

Recomandăm ca UE să promoveze și să sprijine aplicațiile și platformele existente, cum ar fi Olio sau FoodSharing. de. Instrumentele care urmează să fie promovate trebuie să îndeplinească anumite criterii de bază și să fie evaluate în consecință: ușurința în utilizare, bogăția bazei de date, independența, adaptabilitatea la contextele locale și impactul real asupra reducerii risipei alimentare. UE, autoritățile naționale și regionale trebuie să fie proactive în promovarea instrumentelor actuale cele mai promițătoare și să sprijine, în special, dar nu numai din punct de vedere financiar, dezvoltarea și întreținerea acestora prin diferitele lor programe de cercetare, de acțiune și de finanțare. Finanțarea publică ar trebui să încurajeze informarea de calitate și neutră, fără publicitate.

Argumentare/justificare

Există numeroase aplicații care conectează diferiți actori, întreprinderile și consumatorii sau consumatorii între ei. Este posibil ca unele dintre aceste instrumente să fi reușit să conecteze consumatorii între ei, ajutându-i să economisească alimente. Cu toate acestea, ele par să aibă o acoperire geografică limitată sau nu sunt suficient cunoscute la nivel european. Considerăm că este important ca UE și statele membre să sprijine în mod activ inovațiile tehnologice cu impact ridicat, menținând o atitudine deschisă pentru apariția de noi idei și inovații și pentru ca acestea să devină sustenabile pe termen lung.

Note complementare

RECOMANDAREA 20

Economie de alimente, economie de bani: o campanie europeană de combatere a risipei alimentare, în cooperare cu comercianții cu amănuntul din sectorul alimentar, patru weekenduri pe an

Recomandăm ca UE să coordoneze o campanie axată pe magazinele de produse alimentare (comercianți cu amănuntul, supermarketuri, hipermarketuri, magazine mai mici din sectorul alimentar) care să se desfășoare în statele membre. Această campanie se va desfășura pe parcursul a patru weekenduri în fiecare an și se va axa pe tema „economie de alimente, economie de bani”. Alegerea weekendurilor ar rămâne la latitudinea diferitelor state membre. Alegerea datei ar trebui să se bazeze pe obiectivul de sensibilizare cu privire la obiceiurile de cumpărare a alimentelor (de exemplu, în jurul sărbătorilor naționale sau culturale) și la caracterul sezonier (de exemplu, în jurul perioadei de recoltare). Campania ar fi o inițiativă a Uniunii Europene, care ar dezvolta un model vizual uniform (același logo, același cod de culori etc.) pentru toate statele membre. Campania ar fi ulterior desfășurată la nivel național și adaptată în funcție de particularitățile, calendarul anual, obiceiurile alimentare etc. ale fiecărei țări.

Argumentare/justificare

Recomandăm această campanie deoarece este importantă sensibilizarea cetățenilor cu privire la risipa alimentară. Există doar Ziua Internațională a Conștientizării Pierderilor și Risipei de Alimente, care este necunoscută în rândul cetățenilor și care se pierde printre numeroase alte zile internaționale. Noul eveniment va fi extins la patru weekenduri pe an. Acest lucru ar spori vizibilitatea problemei în rândul cetățenilor europeni, iar forma de weekenduri repetate pe tot parcursul anului ar fi mai utilă decât o singură zi. Aceasta ar fi, de asemenea, o modalitate de a diferenția evenimentul european de zilele internaționale standard.

Note complementare

- Unul dintre avantajele recomandării noastre este acela că ar spori nivelul de sensibilizare în rândul cetățenilor europeni cu privire la cumpărarea și consumul de alimente și la caracterul sezonier al acestora ca modalități de evitare a risipei alimentare. Organizarea unei campanii pe parcursul a patru weekenduri pe an ar asigura o regularitate a mesajelor transmise cetățenilor. Un alt avantaj ar fi încurajarea cooperării cu comercianții cu amănuntul din sectorul alimentar în cadrul acestei campanii și implicarea comercianților cu amănuntul din sectorul alimentar în combaterea risipei alimentare.
- Printre provocări se numără și modalitatea de a implica în eveniment comercianții cu amănuntul/punctele de vânzare din sectorul alimentar. Deoarece obiectivele comercianților cu amănuntul din sectorul alimentar sunt de a vinde cât mai mult posibil, unii dintre aceștia pot fi reticenți în ceea ce privește încurajarea oamenilor să consume mai puține alimente sau să adopte obiceiuri de consum diferite. Pe de altă parte, obiectivul magazinelor, inclusiv al celor care vând produse alimentare, este de a genera profit, astfel încât acestea ar putea considera evenimentul drept o strategie de promovare a unei imagini bune de actori implicați în combaterea risipei alimentare. O altă provocare se referă la caracteristicile specifice și calendarul anual din statele membre ale UE: unele țări nu sărbătoresc Crăciunul sau îl sărbătoresc la date diferite, iar sărbătorile pot fi diferite de la o țară la alta.
- Detalii suplimentare privind modul în care recomandarea va fi pusă în aplicare:
- Utilizarea unor surse diversificate pentru campania de combatere a risipei alimentare, în cooperare cu comercianții cu amănuntul din sectorul alimentar: mass-media tradițională (televiziune, ziare), platformele de comunicare socială, utilizarea influențatorilor locali, publicitatea. A profita de ocazia oferită de cele patru weekenduri pentru a promova o campanie puternică pentru „zero risipă de alimente”.
- În aceste weekenduri, UE ar trebui să informeze cu privire la comercianții cu amănuntul din sectorul alimentar care au organizat și dezvoltat deja inițiative de combatere a risipei alimentare. UE ar trebui să sprijine aceste inițiative deja existente și să informeze cu privire la bunele practici, printr-un discurs pozitiv. Nu ar trebui să evidențiem mesaje șocante, ci ar trebui să ne concentrăm asupra experiențelor pozitive.
- Organizarea unei monitorizări și a unei evaluări a celor patru weekenduri pentru a îmbunătăți această campanie și pentru ca mesajul acesteia să ajungă la un număr din ce în ce mai mare de persoane în fiecare an.

RECOMANDAREA 21**„Stop risipei alimentare”: o săptămână de sensibilizare în școli, având ca temă risipa alimentară**

Recomandăm organizarea unei săptămâni tematice în școli cu privire la risipa alimentară în scopul sensibilizării copiilor și adolescenților cu privire la această temă. Săptămâna ar urma să aibă o formă și un conținut adaptate vârstei elevilor. În școlile primare și pentru copiii mai mici, săptămâna ar trebui să se concentreze asupra sensibilizării prin jocuri. Comisia Europeană ar urma să creeze și să distribuie un set de instrumente pentru școli și cadrele didactice în toate limbile UE privind modalitățile de sensibilizare cu privire la risipa alimentară în școli și la modul de a discuta și de a organiza activități pe această temă în corelație cu propriile discipline școlare. Setul de instrumente ar urma să cuprindă orientări cu propuneri de activități pentru a nu împovăra excesiv cadrele didactice și ar trebui să fie ușor accesibil online. Elevii de vârste mai mici ar fi recompensați prin primirea unui certificat (cu logoul UE). La nivel național, statele membre ar urma să organizeze săptămâna ținând seama de funcționarea sistemelor lor de învățământ și de calendarele lor școlare. Școlile ar fi libere să decidă ce activități doresc să organizeze în cursul săptămânii, cu ajutorul setului de instrumente pus la dispoziția cadrelor didactice.

Argumentare/justificare

Copiii ar trebui să învețe cum să aprecieze alimentele, cum sunt produse alimentele și de cât timp este nevoie pentru a produce alimentele. Este important ca această sensibilizare să se realizeze de la o vârstă fragedă. Acest tip de eveniment poate ajunge, de asemenea, la cunoștința părinților prin intermediul copiilor și adolescenților, deoarece elevii le împărtășesc părinților experiențele lor de la școală atunci când vin acasă.

Note complementare

- Unul dintre avantaje ar fi acela că copiii ar învăța cum să aprecieze alimentele, cum sunt produse alimentele și de cât timp este nevoie pentru a produce alimentele. Este important să se înceapă de la o vârstă fragedă cu învățarea bazată pe sensibilizare. Un alt avantaj este faptul că acest tip de eveniment permite informarea părinților prin intermediul copiilor și al adolescenților, deoarece elevii împărtășesc părinților experiențele lor de la școală atunci când vin acasă.
- Una dintre provocări este de a nu împovăra excesiv cadrele didactice cu sarcina de a prezenta individual toate activitățile și ideile. Din acest motiv, este foarte importantă elaborarea unui cadru sau a unor orientări cu propuneri de activități pentru a oferi posibilitatea tuturor elevilor din toate școlile să beneficieze de această inițiativă.

RECOMANDAREA 22

Împuternicirea consumatorilor în direcția unei atitudini mai conștiente și independente cu privire la impactul lor personal asupra risipei alimentare și în direcția modului în care să prelucreze, să păstreze și să reutilizeze un produs înainte și după expirarea termenului de valabilitate.

NB: „Data-limită de consum” este o dată de siguranță după care un produs nu mai trebuie consumat; „A se consuma de preferință înainte de [...]” indică data până la care un produs își păstrează calitatea optimă.

Recomandăm utilizarea unor instrumente de informare pentru a educa și (re)instrui consumatorii în ceea ce privește abilitatea lor de a aprecia dacă un produs este într-adevăr expirat. Pentru a sensibiliza consumatorii cu privire la utilizarea produselor lor alimentare, susținem o îmbunătățire a modului de menționare pe etichetă a datei de expirare: același loc pentru fiecare produs și caractere de dimensiuni mai mari. În plus, dorim să se aplice un cod QR direct pe eticheta produselor (posibilitatea de a utiliza și codul de bare). Care este scopul acestui cod? Transmiterea de informații cu privire la cele mai bune modalități de păstrare a produsului, recunoașterea (prin gust și miros) a posibilității de a consuma în continuare produsul și oferirea de sfaturi culinare pentru a transforma produsul (exemplu de rețete adaptate). Din punctul nostru de vedere, producătorii sunt cei mai în măsură să oficializeze informațiile disponibile prin intermediul codului QR. În ceea ce privește produsele fără etichetă, cum ar fi fructele și legumele, codul QR ar trebui afișat în locul în care sunt vândute produsele, pentru a se evita ambalarea inutilă. Pentru ca această sursă de informații să fie accesibilă tuturor, nu ne bazăm în principal pe tehnologia digitală. De asemenea, dorim să fie puse la dispoziție instrumente de comunicare pe suport de hârtie (de exemplu, ghiduri în supermarketuri).

Argumentare/justificare

Recomandăm acest lucru deoarece, pentru noi, aceasta este o provocare destinată să responsabilizeze consumatorii în gestionarea alimentelor. Completarea informațiilor disponibile pe un produs este o modalitate prin care consumatorii înțeleg problemele legate de data expirării. De asemenea, este o ocazie de a depăși „concepțiile greșite” sau „teama de a se îmbolnăvi” după data expirării. Într-adevăr, știm că producătorii sunt prudenți în ceea ce privește data expirării pentru a se proteja. În realitate, produsul poate fi consumat ulterior. Nu punem sub semnul întrebării importanța indicării unei date-limită de consum. Într-adevăr, acesta rămâne un indicator-cheie al prospețimii.

Note complementare

Un beneficiu constă în faptul că ne concentrăm pe etichetare pentru a informa consumatorii în cel mai bun mod posibil cu privire la avantajele pentru portofelul lor, precum și pentru mediu. Sloganul nostru rezumă perfect ideea noastră: „să cumpărăm rațional și să mâncăm mai ieftin”. Pentru a face cunoscută și a promova această nouă sursă de informații pentru consumatori, propunem desfășurarea unei ample campanii de comunicare pentru a explica obiectivul acestui nou instrument.

RECOMANDAREA 23**Implementarea unor practici standardizate la nivelul comerțului cu amănuntul atunci când se promovează în rândul consumatorilor produse care expiră în curând**

Recomandăm ca problema achiziționării de produse care expiră în curând să fie revalorificată, solicitându-le întreprinderilor să adopte o strategie privind gestionarea și aprecierea acestor produse destinată consumatorilor. Într-adevăr, este vorba despre îmbunătățirea percepției asupra acestor produse în cadrul gospodăriilor, întrucât aceste produse nu sunt destinate doar unei părți a populației. Această strategie este împărțită în mai multe părți:

- punerea în aplicare a unor reglementări la nivel european prin crearea unei secțiuni dedicate acestor produse, care să le facă ușor accesibile și ușor de identificat la intrarea în magazin, pentru a promova practici de consum mai bune pentru toți utilizatorii, indiferent de venitul acestora;
- dezvoltarea unei politici de comunicare care să evidențieze „bunul simț” și atractivitatea produselor, precum și abordarea achizițiilor responsabile (aspectele promoționale legate de consumul excesiv nu ar trebui să se afle în prima linie de comunicare);
- încurajarea comercianților cu amănuntul să își adapteze politica de a aduce pe rafturi produse noi care expiră curând în perioadele de vârf (adaptate la practicile consumatorilor din diferite țări europene).

Argumentare/justificare

Recomandăm aceste măsuri deoarece ele consolidează o politică existentă în numeroase magazine și standardizează „bunele practici” la scară europeană. Grupul acordă o atenție deosebită efectului benefic al generalizării acestor măsuri, care ar schimba imaginea despre produsele cu prețuri mici (disponibile nu numai pentru gospodării, ci și pentru întreaga populație).

Note complementare

Această recomandare este o modalitate de a promova implicarea întreprinderilor în practici durabile. Acest lucru ar putea, într-adevăr, să consolideze loialitatea consumatorilor. Cu toate acestea, există unele provocări în ceea ce privește punerea în practică a acestei recomandări:

- în ceea ce privește gospodăriile: acestea trebuie să fie mai flexibile și să adapteze meniul săptămânal cu produsele disponibile;
- în ceea ce privește profesioniștii: formarea personalului și punerea în practică a acestei noi politici;
- în ceea ce privește populația în ansamblu: depășirea concepțiilor greșite și schimbarea percepțiilor beneficiarilor acestor produse, bineînțeles cu costuri reduse, dar combătând înainte de toate tendința ca aceste produse să rămână nevândute.

CONTACTAȚI UE

În persoană

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_ro).

La telefon sau în scris

Europe Direct este un serviciu care vă răspunde la întrebările privind Uniunea Europeană. Puteți accesa acest serviciu:

- apelând numărul gratuit: 00 800 6 7 8 9 10 11 (unii operatori pot taxa aceste apeluri);
- apelând numărul standard: +32 22999696;
- folosind formularul: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_ro.

GĂSIȚI INFORMAȚII DESPRE UE

Online

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa (european-union.europa.eu).

Publicații ale UE

Puteți vizualiza sau comanda publicații ale UE la op.europa.eu/ro/publications. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul dumneavoastră local de documentare (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_ro).

Dreptul UE și documente conexe

Pentru accesul la informații juridice din UE, inclusiv la ansamblul legislației UE începând din 1951 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați site-ul EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Date deschise ale UE

Portalul data.europa.eu oferă acces la seturile de date deschise ale instituțiilor, organismelor și agențiilor UE. Aceste date pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale. Portalul oferă, de asemenea, acces la o multitudine de seturi de date din țările europene.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

Print
PDF

ISBN 978-92-68-06478-8
ISBN 978-92-68-06476-4

doi:10.2775/330287
doi:10.2775/080631

NA-09-23-364-RO-C
NA-09-23-364-RO-N